



ТИЖНЕВИК - REVUE HEBDOMADAIRE - TRIDENT
UKRAINIENNE

ORGANE DE LA LUTTE POUR L'INDÉPENDANCE DE L'UKRAINE
FONDÉ LE 15 OCTOBRE 1925 PAR SIMON PETLURA

Число 14-15 (664-65) Рік вид. XV. 9 квітня 1939 р. Ціна 2 фр. Prix 2 fr.

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

*Всіх співробітників, прихильників і
читальників, на Україні і в розсіянні,
з Великоднем вітає*

Редакція „ТРИЗУБА“

Париж, неділя, 9 квітня 1939 року

Було б банальним повторюванням відомих істин, коли б ми сказали, що нова світова війна, — ведена до цього часу лише новими способами і засобами, — знаходиться зараз уже в повному ході. Іде ця війна між великими потугами світу і в процесі свого розвитку зачіпає й різні більші та менші держави, одні з яких впали вже жертвою тієї війни, інші — радіють від здобутих осягнень.

Чи хто цього хоче, чи не хоче, а йде та війна нестриманим поступом далі, захоплює в своє поле діянь все нові простори й народи. Відзначається вона дуже скорими темпами свого розвитку. Тільки пів року тому боротьбу було зосереджено коло Чехословаччини, від якої відібрано було німецьку й інші національні меншості. А тепер уже не існує не тільки Чехословацької держави, не тільки німецька армія самим реальним, фактичним способом стала на Карпатах, а й тінь її показалася на Дністрі, над румунсько-совітським кордоном, ледви чи в 60 кілометрах від Одеси, а італійська потуга робить удалі маневри, що мають за завдання з півдня замкнути дорогу протизаходам спільній акції.

Нас, українців, цікавлять всі ці події з нашого, українського погляду, з погляду українських інтересів, які йдуть по дині розбиття штучної держави московських совітів, що втримується при житті таким варварським способом, як розстріли, — поподинчі й масові, — особливо в окупованих чуженациональних Московщині землях. Події що охоплюють все нові райони, наближаються й до тих меж, де починаються головні українські інтереси — створення Української Держави на українських просторах, що знаходяться під московською окупацією. І можливо, що вже недалеким той час, коли на сцену подій виступить і головний український чинник. Цей чинник активно виступив у 1917-1920 роках для світу несподівано. Тепер світ знає про українські стремління й про значіння й силу українського елемента, що

заграв рішачою роллю в перебудові Сходу Європи, де тепер панує совітська Москва. З фактом існування цього українського чинника рахувались 1917-1920 років обидві головні сторони минулої великої війни й Українську Державу визнали були по черзі однаково представники обох ворожих сторін. Факт існування непереможної української волі до української державности стоїть перед світом і тепер. Бо незалежно від того, як далі розкладуться сили, що будуть вирішати долю Європи, все українство, солідарність якого ми вже бачили на прикладі Карпатської України, всю вагу своєї матеріяльної й моральної сили кине слухного часу на розбиття московської совітської держави й створення на її грузах держави Українського Народу.

* * *

8-го квітня оце сповнилось шістьдесят літ з дня народження на той час Голови нашої Держави й Головного Отамана Військ УНР Пана Андрія Лівичького, що об'єднує українські сили й тримає провід визвольній боротьбі України, перейнявши весь тягар обов'язків після трагічної загибелі від руки ворогів України немертельної пам'яті Симона Петлюри.

Іменем читальників, друзів і прихильників, яких коло себе об'єднує «Тризуб», просимо цього дня Пана Головного Отамана прийняти наші щирі поздоровлення й побажання сил та здоров'я для щасливого закінчення місії, яка Йому припала за наших історичних часів.

* * *

У Франції, — країні, гостинності якої завдячує чисельна українська еміграція, що опинилася тут в тяжкій для українського народу часи, — відбулися оце вибори нового Президента Республіки. Обрано було знову, що трапляється у Франції дуже рідко, на других сім літ старого Президента Альберта Лебрена, що має великі заслуги перед своєю Батьківщиною та виявив себе на своєму високому посту, як визначний політичний діяч.

При цій нагоді українська еміграція, що перебуває у Франції і яку об'єднує коло себе наш журнал, пересилає перебраному Президентові Франції свій щирий привіт.

ПРОМОВА ПАНА АНДРІЯ ЛІВИЦЬКОГО

Маємо спроможність помістити нижче промову Пана Головного Отамана Андрія Лівницького, виголошену до делегатів української еміграції в одному з міст Західної Європи.

Сюди, на далеку чужину, де так довго працюєте після кривавих змагань з москалями, привіз я вам інтимний привіт рідної землі, привіт нашої України. Там, на європейському сході, не гадають про настрої рідних в'язнів, не мають жадних сумнівів, бо відчують подих рідних степів, бо знають, бо бачуть, чим живуть, про що мріють усі українці в московській неволі.

Колись нас називали «лицарями абсурду» за те, що, оточене ворогом, наше вояцтво на чолі з Незабутнім, не складало зброї. Як-же маємо вітати тих лицарів, що вже двадцять літ змагаються з московським пеклом, що в обороні Бoga і України ідуть на катургу, на смерть, на страшні нелюдські катування?

Хай кажуть, що нічого не знаємо, бо зв'язку з Україною не маємо; може й знаємо, та кричати про те не сміємо, не сміємо навіть найближчим про той зв'язок оповідати... Коли читаєте в совітській пресі про ту боротьбу, чи слухаєте живих людей, що вириваються з пекла, дивуєтесь та не вірите, — не розумієте, що то не якісь милі несподіванки, а плансмірний розвиток великого чину: того чину, що трясє Москвою, що перед усім світом демонструє нікчемність гнилої злочинної імперії.

Не сміємо кричати, бо боротьба не скінчена, а тільки наближається до побідного славного кінця. Тільки там, по повороті до «своєї Хати», почуємо всю правду, побачимо, які звичайні, а часом ніби «непевні» люди, склали криваві тихі жертви на славу України. Переконаємось тоді, що «вигнанці» й в'язні жили одним життям, одними мріями, що боротьба була одностайною, що всі борці змагалися за незалежну державу, за Українську Народню Республіку.

Обставини нашої праці за межами батьківщини склалися так, що кожний громадянин є одночасно політиком-дипломатом. До кожного з вас, чи в бюрах різних установ, чи за фабричним



Головний Отаман
АНДРІЙ ЛІВИЦЬКИЙ

станком, чи на відлюдній фермі, — звертаються чужинці з питаннями про незнану колись Україну. Всі ви своєю свідомістю та тихою пропагандою добваєте той грубий мур, який століттями будували підступні москалі між Україною й культурним світом... Свесою незломністю всі ви маніфестуєте перед цілим світом перманентність боротьби українського народу за державну незалежність.

Та ті самі т я ж к і обставини вимагають, щоб ф о р м а л ь н о тільки десятки активних громадян провадили працю політично-дипломатичну і тільки одиниці відповідали за відтінки інтимно-конспіративні. Тому власне апелюємо до мудрости громадської, домагаємося о с о б л и в о г о д о в і р ' я , конечного зокрема тепер, коли вирішається наша Доля...

Вперта по цей бік совітських кордонів та невпинна кривава боротьба в Україні Великій — дали вже реальні наслідки. Вже преса цілого світу кричить про Україну, що-денно чуємо голоси не тільки ворожі, а й щиро прихильні до нашої справи. Нема вже поважнішої держави, яка в своїй політичній акції не брала б під увагу нашої боротьби, не слідкувала б за стесунками на європейському сході, не вживала б відповідних заходів. Всі, до байдужої Америки включно, міркують уже над цілком реальною можливістю повстання в Європі вільної незалежної України...

Переживаємо нині тяжкі дні всенароднього горя, сумної жалоби по тих лицарях, що полягли на полі бою за молоду державність українську. Ще так недавно весь український світ з радістю вітав повстання Срібної України, і вже зрадлива доля знищила коротку волю бідного Краю. В той короткий жахливий тиждень, коли важилась доля найменших братів, — була єдина думка, єдина мрія, єдине велике Серце у в с і х у к р а ї н ц і в . Неймовірно тяжко було чути про нерівну боротьбу лицарів-патріотів проти модерної навали, всі чекали чуда-допомоги, та чуда не сталось. Роспука огорнула всіх українців; ветерани збройного чину ридали, що не мали змоги на крилах спішити до бою, жінкам-українкам соромно стало за тих найближчих, що не встигли вмерти або перемогти.

Велика кривда, тяжка втрата, — та не сміємо впадати у респач, не сміємо опускати рук. Нашою сумною втіхою хай буде та

лицарська боротьба, що звернула увагу всього світу, та боротьба, що нагадала нам незабутні роки визвольного чину, коли кривавилася в с я Україна. Не маючи своєї держави, не маючи навіть найменшої надії, українці ніколи не були рабами. Як колись зверхні чинники Української Народньої Республіки ніколи перед ворогом не капітулювали, так Уряд Карпатської України не схилився перед напасником. Як славні армії українські в умовах жахливих ніколи не склали зброї, так лицарі-січовики здивували чужинців обороною рідного краю, зафіксували перед світом традицію лицарської Нації. Зафіксували і аргументом крові переконали всіх, що незалежна Україна мусить бути і буде...

Хай неграмотні чужинці, під впливом ворогів наших, повторюють ще старі дурниці, ніби Україну вигадали німці чи поляки, чи знову німці, хай кричать, хай лякають, ніби Україну хтось хоче завоювати для себе. Нас це вже не обходить. Нашу визвольну боротьбу базуємо не на тих чи інших коаліціях, не на часовій міжнародній кон'юктурі, не на дитячих мріях про чужу інтервенцію. Ми знаємо, що Нація, яка непохитно провадить боротьбу в жахливих умовах, мусить перемогти, бо до перемоги має нічим незломну волю.

Нас не лякають брехливі чутки про спустошення Краю, про загальну апатію, про втому борців, про большевизацію молоді. Ми знаємо, що та молодь є молоддю нашою, що ті лицарі-борці живуть однією душею з нами: ми бачимо, якою помстою горять її молоді очі, коли оповідають про знущання ворога над нашим народом. Нас не спинять побоювання м'якотілих, ніби останні двадцять літ вирили прірву між нами і «ними», ніби в момент революції не знайдемо спільної мови. Знаємо, що прирви нема навіть такої, яка існує між нашими собіпанськими «угрупованнями», що й досі не спромоглись об'єднатися навколо нашого Уряду. Знаємо, бо постійно чуємо з того боку болючі докори, що нема єдності на еміграції, що витрачаємо сили на взаємні свари та інтриги. Під кошмарним сбухом наші змучені брати досягли такої єдності, якої ніколи не зазнала Україна, єдності внутрішньої і єдності з нами!

Протягом довгих літ чуємо відгуки оборонних стрілів по ворогах народу українського. Ті одинокі стріли досягають уже най-

вищих сатрапів московських, ті стріли переходять в постійну війну з ворогами. І коли наступить вибух всенароднього гніву, коли час грізного суду нарешті настане, не буде вже між нами розбіжності. Всі, як один, підуть свідомо за тими, хто боротьбу провадив, хто ніколи зброї не складав, хто Нації ніколи не зрадив. Виявлять таку залізну єдність, яку всі подивлялися в справі Срібної України, що мала до себе гарячі почуття всесвітнього українства.

Нам тяжко тепер одриватися думкою від гір Карпатських і повертати знову до наших степів, але мусимо мати, крім серця, ще й холодний розум. Мусимо завжди пам'ятати, що не можна покладати романтичних надій на найліпших чужинців, що нерозумно мріяти занадто про чужі непевні багнети. Мусимо пам'ятати, що горда Нація наша не прийме чужої влади проти найлютішого навіть ворога; прийме тільки охоче щирих, хоч певно, і егоїстичних союзників для спільної боротьби. Мусимо ніколи не забувати, що українську землю можна визволяти лише з центру — Київа, а не з більших чи менших окраїн нашої землі. Цю безперечну аксіому зрозумів уже весь світ, який ще вагається, ще часом робить нам кривду, але вже відчуває, що на сході Європи є Нація Велика, Нація Лицарська, яка вже не буде погноєм для чужої потуги, але завжди може бути вірним союзником.

Віддаймо вічну пошану тим, що полягли в останній боротьбі, але ніколи не забуваймо, що слава не поляже, що карпатські брати, боронячи свій коханий край, боронили перед байдужим світом честь і славу Нації Української.

Не віримо ворожим наклепам, ніби хтось хоче поневолити всю Україну для себе. Коли вже хтось зацікавився нашою долею і нашою боротьбою, то тільки для того, щоб мати на сході могутнього союзника, а не якогось там непевного васала. Всі, хто зрозумів нарешті неминучість кінця злочинної Москви, сконстатували давно, що українці не належать до «малих народів», які не доросли до незалежного державного керування. Тому в подіях, що з таким темпом наближаються, Україна займе тільки те місце, яке відповідає її національній честі і моральній силі. У тих давно жданих подіях зникне партійництво, зникне дрібна боротьба більших

і менших «концепцій», настане та єдність, про яку давно дбали наші ліпші громадяни. Не буде вже ні лівих, ні правих, зникнуть «рідні» авантюристи й агенти різної масти, прийдуть до праці й боротьби патріоти українські з єдиною волею до перемоги.

Хай лунає по світі клич: горе слабим. Нас той клич не зневірить, як не зневірили довгі роки боротьби. Як наші славні пращури, покажемо світові нашу силу єдності в с і х українців, єдності незломної, спрямованої до єдиної мети — нашого Київа, звідки залунає «своя правда, і сила, і воля» для всієї Нації.

Ми вже бачили єдність карпатську, бачили ентузіазм навколо молодої держави, — побачимо «чудо». Побачимо, як горда змучена Нація скине з себе пута сваволі, як грішні з праведними одностайно стануть в єдиній непереможній волі до визволення Рідного Краю, до збудування незалежної держави великого Українського Народу.

З ДІЯЛЬНОСТІ УКРАЇНСЬКОЇ МОГИЛЯНСЬКО - МАЗЕПІНСЬКОЇ АКАДЕМІЇ НАУК

Українська Могилянсько-Мазепинська Академія Наук була заснована в травні місяці минулого року (постанова Ради Міністрів УНР з дня 9-11 травня 1938 р.), як найвища українська наукова установа. До часу перенесення на рідну землю діяльність Академії закордоном має на меті організацію українських наукових сил, продовження розпочатої б. Всеукраїнською Академією Наук у Києві наукової праці, відновлення зліквідованих в Україні наукових видавництв, інформацію чужих наукових кол про стан України й української науки. Організацію Академії було доручено Колегії Академиків-основоположників, на чолі з блаж. пам. академиком професором д-ром Степаном Смаль-Стоцьким. Ще за життя акад. Смаль-Стоцького, якого було обрано першим президентом Академії, президія Академії (акад. Смаль-Стоцький — голова, кад. І. Фещенко-Чопівський — заступник голови, акад. А. Яковлів — генеральний секретар) встигла перевести важливу частину організаційної праці, а саме виробила проект Статуту Академії, проект розподілу катедр на Відділі Українознавства, ухвалила наукову працю для 1-го тому «Праць Академії».

Смерть (17. VIII. 1938) незабутнього акад. Смаль-Стоцького осиротила Колегію Академиків - основоположників, позбавивши її досвідченого президента, що з великою любов'ю й властивим йому запалом розпочав був так успішно працю по організації Академії, але не припинила цієї праці. Президентство перейняв заступник, акад. І. Феценко - Чопівський. Під його головуванням відбулося 8 січня 1939 р. перше засідання Колегії Академиків-основоположників, на якому було вирішено кілька дуже важливих справ. Насамперед було переглянуто й схвалено вироблений президією Статут Академії. За статутом, Академія є найвищою науковою установою України. Тим часом Академія має один Відділ — Українознавства з 24 катедрами, завданням якого є вивчення сучасного й минулого України в усіх проявах її життя. По повероті на Батьківщину Академія буде мати три Відділи: Історично-Філологічний, Соціально-Економічних Наук та Природничо-Математичних Наук. Академія складається з дійсних членів-академиків та членів-кореспондентів Академії. Кожна катедра Академії уявляє з себе окрему науково-дослідчу групу з приділених до катедри членів-кореспондентів та наукових співробітників під кермою академіка, керівника катедри. Справами Академії керує президія Академії в складі: президента Академії, віце-президента та генерального секретаря, що вибираються загальними зборами Академії на добу 5-ти років. Академіки, члени-кореспонденти Академії та наукові співробітники друкують свої наукові праці у виданнях Академії: в «Працях Відділу Українознавства» та в «Записках Академії».

Далі, Колегія Академиків-основоположників перевела вибори нових академиків: проф. д-ра І. Зілинського, проф. д-ра М. Кордубу, проф. д-ра І. Раковського, проф. д-ра В. Сімовича і проф. В. Щербаківського.

Поповнивши склад академиків, Колегія доручила кожному академікові керування катедрою за його спеціальністю, так: акад. І. Раковському доручено керування катедрою антропології України, акад. В. Щербаківському — праісторії України, акад. М. Кордубі — історії України, акад. А. Яковлеву — історії українського права, акад. В. Сімовичу — української мови, акад. І. Зілинському — української діалектології, акад. Ф. Колессі — української усної словесности, акад. М. Вознякові — історії української літератури, акад. Б. Лепкому — новій української літератури, акад. Б. Іваницькому — лісового господарства України, акад. І. Феценку-Чопівському — техніки та промисловости України. Решта катедр Відділу Українознавства (числом 13) буде доручена академікам, що будуть обрані на ближчих загальних зборах Академії.

На тому-ж засіданні було ухвалено не замінити до загальних зборів місця президента Академії, доручивши виконання його обов'язків заступникові — акад. І. Феценку-Чопівському. Тоді-ж таки було ухвалено видати друком I-й том «Праць Відділу

Українознавства» з працею Ярослава Гординського: «Літературна критика Підсоветської України». Цей том вже вийшов друком в другій половині березня м. Чепурно виданий з мистецьки-виконаною відомим артистом-різбарем С. Гординським обкладинкою, на якій особливо вдалась емблема Академії: в лаврому вінку фасад стародавнього будинку Могилянської Академії—в Києві, над нею герб Гетьмана Мазепи, над 4-ма кутами вінка літери М. М. А. Н.

30 минулого березня президія Академії прийняла такі постанови: видати друком II-й том «Праць Відділу Українознавства» з нагоди 125 літ з дня народження Т. Шевченка з працею акад. Ф. Колесси: «Поетична творчість Т. Шевченка»; видати III-й том «Праць Відділу Українознавства» з працею акад. М. Возняка: «Авторство «Історії Руссов»; утворити Правописну Комісію в складі академиків І. Зілинського та В. Сімовича та доручити їй справу усталення правопису для видань Академії; просити пп. академиків, керівників катедр, подати до Президії список кандидатів членів-кореспондентів Академії та наукових співробітників при їх катедрах.

Вліті цього року під час ферій планується скликати загальні збори Академії. Збори мають перевести вибори президії Академії на 5 років, затвердити список катедр Відділу Українознавства, вибрати академиків на вакантні катедри та членів кореспондентів Академії. Після цього Академія в повному складі розпочне планову наукову працю при допомозі організованих при катедрах наукових сил і дослідних груп.

А. Я.

П Л А С Т Н А Ч У Ж И Н І

I

Суджено було нашій еміграції провести на чужині довгий час. Цей час міряється вже двома десятками літ, і досить було його для того, щоб з його бігом виросло на чужині нове українське покоління, що слідом за батьками перебирає на свої молоді і слабкі ще плечі призначену і для нього історичну місію.

Україна, закована в кайдани, лише свою еміграцію має зараз за виразника своїх мрій, своїх стремлень і своїх бажань. І це саме українській еміграції випадає в світі роля представника української національної волі. Це для України взагалі.

В наші часи, часи рухів мільйонових народніх мас, в часи організацій, що нараховують десятки мільйонів членів, в часи

радія й бистролетних самольотів, — стже в часи великої організованости і великої скорости, — тільки тоді може якийсь нарід бути певнішим успіхів у своїх починаннях, тільки тоді може нарід розраховувати на повну перемогу, коли своєю організованістю доведе до максимальних розмірів, коли величезну національну організацію збудує при тому так, що вона ділати і в кожній хвилині реагувати на посунення керуючої волі з максимальною можливою скорістю. Це в Пласті знає кожний дванадцятилітній хлопець і кожна дванадцятилітня дівчина, що вони, як пластуни, мають все робити «сильно», «бистро», як грім, і до того «обережно» і навіть «красно», тоб-то не лише добре, гарно, а й досконало.

Як що нарід має бути найбільше організованим, то в порядку цієї організації приходить питання організації окремих, так би мовити, складових його частин, і разом з тим питання організації молоді, коли говоримо зараз про неї. І коли українська еміграція в цілому, — в той час, як в Україні все може лише мовчати, — являється на чужині виразником національної волі українського народу, як його цілости, з яким її нічого не розділяє у спільній національній боротьбі, так само українська молодь на чужині має перебрати на себе священний обов'язок перед Нацією, перед її силою й міццю, обов'язок організації своїх молодих шеревів і плекання молоді сили, що має вирости в ту потужну силу, подолати яку вже ніхто не буде в стані і яка забезпечить нашому народові його майбутнє і щасливе життя.

І Пласт на чужині повстав, виходячи саме з цих міркувань. Коли для успішности нашої національної боротьби треба буде одного дня закликати до неї мільйонові національно-організовані маси українського народу, коли треба буде напружити всі сили Нації для розршення в українському смислі питань, що будуть торкатися Українського Народу, — ті майбутні мільйонові маси, що будуть приведені в рух, будуть ще більшими, ще сильнішими, коли не лише дорослі будуть активними, а й молодь збільшить суму загальних зусиль, коли нарешті не тільки молодь, а може й дорослі стануть до чину з належною національною підготовкою ще з дитячих літ.

Для більшої успішности нашої боротьби мають бути організовані й належно виховувані й приготовлювані навіть українські діти! Такий наказ часу.

Організація нашої молоді на чужині не численна. Не обіймає собою вона всіх з різних причин, про які тут не місце говорити. Крім того, є країни перебування нашого на чужині, де пластова організація неможлива. Немає що казати про совітську Україну й взагалі українські землі під совітами. Там національна українська організація престо загрозувала б життю її учасникам. Але знаємо, відчуваємо, віримо, що наша молодь під совітами свідомо, що вона горить тим-же святим вогнем, як і наша молодь на чужині, — вогнем любови, служення Батьківщині. Звідси подвійна важність організації української молоді на чужині, як

організації, що має представляти собою всю нашу молодь, яка не може організуватись на місці і не може одверто виявити своїх бажань, стремлень, національних ідеалів. З огляду на це на пластову організацію закордоном спадає разом з тим велика й почесна роль бути зав'язком, хорунжим, школою організації, приготуватись до того часу, коли можна буде з уже досягнутим досвідом і певними кадрами, разом з молоддю на Рідній Землі, створити могутній молодий український моноліт.

Форма й дух національної організації молоді має все відповідати духові самої нації. Вона все має носити в собі якісь вічні національні прикмети. Щоб бути на своєму місці й відігравати свою роль, вона мусить бути такою, щоб підстави її й генеральні лінії поведінки були «своїми», рідними», зрозумілими зараз і за сотні літ, бо призначається така організація для життя в довгих поколіннях. Така організація має відповідати духові часу, але все в пристосованні до українських традицій, до українського життя і до українських умов. У вік націоналізму організація української молоді має тенденції націоналістичні в ліпшому розумінні цього слова. Але для цього не потребуємо йти до чужини позичати чужі елементи націоналізму, не присуді Українській Нації. Українська Нація завелика, засильна і задорова для того, щоб потребувала, в цьому смислі якихось взірців. Так само Пласт не може безастережно копіювати чужі міжнародні організації «скаутизму» тому тільки, що й наш український скаутизм, який було засновано 25 літ тому, те-ж було названо Пластом. Являється Пласт специфічно українською, національною організацією нашої молоді, що починається у всьому українському, на українських цілях і завданнях кінчається, і коли й має в собі які елементи, запозичені з чужинних організацій молоді, то пристосовує їх до українських обставин, до українського характеру. Україна протягом своєї довгої історії багато де-чого позичала з чужини, але все його перетравлювала і заповняла своїм, українським змістом.

Пласт, крім виховних цілей, має за своє завдання і плекання збірної сили Нації. Тому Пласт кохається у всьому, що йому пригадує виразника української національної потуги — в Українській Армії. Зовнішній вигляд, військові пісні і воєнний дух, військова команда замість старого спеціального «пластового впорядку», який пластунові треба міняти й переучувати з хвилиною, коли він вступає до свого війська. А особливо Пласт кохається в плеканні українських військових і козацьких традицій.

І дійсно, щоб організація нашої молоді була належно сильною, щоб вона дійсно могла подвоїти силу нашого народу, вона мусить бути воєнізована. І це тому в проєктах наших організаційних заходів на майбутнє, коли ми повернемось уже в Україну, як свою державу, мусів би фігурувати те-ж і проєкт створення окремого роду зброї в нашій Армії — пластового. Не для дітей, розуміється, а для старшин, які могли б йти в Пласт так, як вони йдуть до

артилерії або до кавалерії. Несхідно для того заснувати спеціальні старшинські школи військово-педагогічного характеру. Для майбутніх керівників пластових відділів хлопців треба заснувати таку школу для хлопців, для керівниць пластових відділів дівчат — окрему школу жіночу. Ці школи формували б несхідні кадри керівників пластових організацій, що, існуючи рівнобіжно з пластовими провідниками із самої молоді, були б їм старшими і фактичними, досвідченими керівниками.

Майбутня наша держава, треба думати, приділятиме цьому питанню пильну увагу і, крім того, створить найліпші умови й для таборування молоді, бо саме під час таборів молодь належно відпочиває після шкільних зайнят та як слід проходить пластові справи. Створення таких постійних пластових таборів — піших, кінних, гарматних, технічних, морських, авіаційних та инш., треба вважати за державну несхідність першостепенної важности, і при тому в історичних місцевостях. Яким щастям й якою насолодою було б, наприклад, для української молоді створення постійного морського табору в гирлах Дніпра, звідки козаки в своїх чайках випливали на підбиття Чорного моря. Якою радістю було б для нашої молоді створення пластового табору в Дніпрових плавнях, де, здається, кожна очеретина говорить ще досі про «славу козаку». Або такий табір на низькому березі Дніпра, через ріку, напроти могили Шевченка. Або в Києві, в Батурині, в Білій Церкві, на полі Полтавського бою, де ворогом було розбито Мазепу, але де наступні українські покоління плегають уже свою побідну силу.

Пишучи ці рядки, я тому думкою і звертаюся передусім до військової частини нашої еміграції, яка найліпше, здається, могла б зрозуміти потребу в такому смислі пластового виховання нашої молоді, хоч зрозуміння цієї справи уже виявили всі верстви нашого громадянства на чужині. Як колись наша молодь ішла до Запорозької Січі, щоб зформувати з себе гідних представників козачої нації, так тепер знову мали б ми відтворити стару Січ в історичних місцях для виховання нашої молоді в старих традиціях, але на модерних підставах. Звертаюся я думкою до військової частини нашої еміграції тому, що саме вона найбільше в увагу приходить при розвитку пластової праці на чужині. В багатьох місцевостях наша молодь чекає ще на провідників і організаторів, які б з неї не тільки створили пластові куріні, а й навчили праці, були їх дорадниками. Українська молодь кличе наших старшин на допомогу, і треба вірити, що вони скрізь до нашої молоді прийдуть, що вони не пожалують свого труду для праці над молоддю, що буде продовжувати їх Діло, за яке вони в жертві готові були скласти і своє життя.

* * *

Пласт на чужині розвивається з кожним роком і міцнішає. Представляє він собою уже міцну організацію, що своїм успіхом завдячує у головній мірі тим провідникам Пласту на місцях, що

проводять працю по окремих курінях і гуртках. Цим провідникам Пласт винен найглибше своє узнання. Пласт вдячен також усім особам і організаціям, що допомагають йому в його діяльності. Особливу подяку винен Пласт тим особам і організаціям, що заманіфестували постановами на своїх з'їздах або своєю жертвеністю прихильність до пластової молоді. Заманіфестували своєю прихильністю дві великих організації: Товариство б. Вояків Армії УНР у Франції та Союз Українських Емігрантських Організацій у Франції. Найбільшу жертвеність для Пласту виявляли організації у Франції. Найбільшу жертвеність для Пласту виявляють — Пані О. Петлюрова та український національний уряд — Уряд УНР. Багато Пластові допомагає Союз Українських Емігрантських Організацій, що два останні роки виклопотав із наноєнівських засобів допомоги для влаштування пластових таборів. Зносини з Союзом посилювались ще участю Громад, що входять до Союзу, в де-яких місцях дуже значною, в організації пластової молоді, та тим фактом, що підписаний, являючись керівником Пласту, останніх два роки видав при Союзі допомогою пластовій організації, займаючи спеціально організовану для того при Союзі пластову референтуру: совпадення, якого могло б і не бути або яке може не бути, але яке значно спричинилося до розвитку Пласту на його початках і яке не перешкоджає разом з тим Пластові бути цілком автономною, незалежною організацією української молоді, діяльність якої направляєється виключно своїм безпосереднім пластовим керівництвом. І це зрозуміло. Втручання в пластову діяльність молоді з боку різних організацій не може бути ніякого, передусім з тої причини, що втручатись і свої впливи здійснювати могли б хотіти різні організації, різних тенденцій, кожна з своїми відмінними міркуваннями і до того без належного знання й розуміння справи. Легко собі представити той хаос, розбиття і може навіть зникнення самої організації, коли б Пласт не був цілковито самостійною організацією молоді, що управляється сама собою. Інша справа матеріальна поміч Пластові організацій старшого громадянства. Немає у нас спеціального товариства прихильників Пласту, яке б складало старше громадянство і яке б займалося зібранням необхідних матеріальних засобів для життя і розвитку організації своєї пластової молоді. Мусимо бути в такій ситуації особливо вдячні тим окремим організаціям, що до Пласту прихильно ставляться і йому допомагають, хоч така форма допомоги з боку старшого громадянства і має той недостаток, що в помочі цій не бере участь все громадянство, а лише його частина.

Щоб задоволити свої чисельні потреби Пласт, крім того, створив у себе свою власну Пластову Касу, до якої поступило вже більше тисячі франків. Приймаючи на увагу розмір пластової організації і необхідність зробити ще багато різних початкових видатків, так би мовити інвестиційного характеру, як придбання шатер, прапорів, різного пластового інвентаря, друк журналу і т. д., — сума ця являється буквально незначною і Пласт ще чекає на той час, коли наше громадянство ширше зацікавиться ним та коли об'являться його добродії.

Семен Печай

З МІЖНАРОДНОГО ЖИТТЯ

— Минулий березень.

Минулий березень виправдав такі складені на нього пророцтва та передбачення. Властиво — друга половина місяця, бо - ж з 15-го того місяця в Європі сталися події, що вразили до краю політичну опінію великих держав та які справді ніби-то чи вже лягли, чи ляжуть в основу нової — од закладу — рівноваги політично-державних сил на цілому нашому континенті.

Говоримо, явна річ, про остаточний занепад Чехо-Словаччини, про приєднання до Германської Третьої Імперії старого її порту Мемеля, про економічний договір Германії з Румунією. З другого боку, до того можна було б ще додати вступ війська ген. Франка до Мадриду та ліквідацію його силами майже трьохлітньої цивільної війни в Іспанії, але це трохи одмінна тема. Переказувати подробиці цих подій не будемо, вважаючи, що вони мають бути добре відомі читачам з щоденної преси. Спиносимося тому лише на тих наслідках, що вони їх матимуть, бо вони вже накреслюються, — в площині європейських міжнародних взаємин.

Чехо-Словаччина. Її вже немає, вона вже западає в пам'ять, вже викреслена з європейської мапи, як держава. Сталося це в спосіб майже кінематографічний, а саме так. Після Мюнхену, як відомо, Чехословаччина мала перетворитися у федеративну республіку, але до реального перетворення справа не дійшла. На перешкоді тому були, — з одного боку, чеське бажання будь-що-будь затримати за собою, хоч би силою, державний примат, а з другого, — небажання словаків та українців тому примату коритися. І третя по-між складовими частинами довели до того, що Словаччина і Карпатська Україна проголосили себе самостійними і звернулися за протекцією й охороною до Германської Імперії. З тим самим до Адольфа Гітлера звернулася, в подібні свого президента, і третя частина недавньої Чехо-Словаччини — властива Чехія і Морава. Наслідки цього звороту були не однакові для всіх трьох частин.

Чехія і Мораву було взято під германську охорону в той спосіб, що вони стали складовою частиною Германської Імперії, її провінцією. Що-правда, ця нова германська провінція матиме досить одмінний від інших провінцій німецьких характер. Німецьке її населення вступає в ряди загальної імперської німецької маси на рівних з нею правах, що-ж до чехів, то вони дістають, не як територія, а як нарід, культурно-національну автономію і місцеве самоврядування. Вони матимуть свою мову, свою школу, суд, адміністрацію, свої закони, — оскільки це не буде порушувати загально-германських інтересів. У життєвому обігу Германської Імперії чехи будуть рівноправні з німцями, але вони не братимуть участі в політичному житті імперії та будуть звільнені від права служити в імперських військах. Їхня колишня чехо-словацька армія розгнана, охорону країни взяло на себе германське військо, а чехам, для внутрішніх потреб може бути з часом надане право скласти окремі спеціальні частини. Ціла вказана структура дістала назву «Протекторат Чехія й Моравія» («Boehmen und Maehren»), а протектором її, залежним безпосередньо від германського канцлера, призначено колишнього міністра закордонних справ фон-Нейрата. Структура протекторату поки-що, однак, накреслена лише загально, а подробиці будуть встановлені вже тоді, коли фон-Нейрат приїде до Праги настало і розпочне своє урядування.

Словаччина дістала германську протекцію, але на зовсім інших умовах. Вона зостається незалежною державою, з національним внутрішнім розпорядком, з своєю армією і з своїм зовнішнім дипломатичним представництвом. Германську охорону вона дістала на двадцять п'ять літ, і на цей час її зовнішня політика має йти паралельно з політикою германською, не перетинаючи її шляхів.

Карпатська Україна ні схорони, ні протекції не дістала. Попавши до складної гри середньо-європейських інтересів, вона була залишена на свої

власні сили. Цією обставиною скористалася Угорщина. Виставивши свої так звані історичні права, вислала вона на Карпати свої війська. Але місцеві українці, не визнаючи отих історичних прав, зустрінули угорців із зброєю в руках. Боротьба наявно нерівна і безнадійна, але вона і на час, коли писано ці рядки, ще не припинилася. Що сказати на це? Така вже вдача української нації, де б вона не жила, чи над Дніпром, чи за Карпатами. Там де вона перемогти не в силі, вона свідчить про свою волю до державності Крутами, Базаром і іншими величними пам'ятками, що в душі народній вічними зостануться.

Вказані події були ніби-то наглою несподіванкою для політичної опінії Західної Європи, але це тому, що вона цілий останній час варилася у власному соку й не приглядалася до того, що робиться за її межами. Для пильніших спостерігачів, хоч би й далеких від активної політики, було ясно, що всі ті події були логічним наслідком цілої історії Середньої Європи за останніх двадцять літ. Бо-ж такі цілий той час основна держава середньо-європейська — Чехо-Словаччина — жила не своїм середньо-європейським життям, мусіла дбати й працювати в міжнародній площині не для себе, а для європейського заходу, захищати його гегемонійні інтереси на континенті й бути головним зв'язковим центром антигерманської коаліції більших і менших держав — до совітського союзу включно. Для такого становища сили Чехо-Словацької республіки були замалі та й організовані вони були невідповідно, бо була вона не одноцільною, а багатонаціональною державою з внутрішнім тертям і різнобіжними тенденціями її населення. Чехословацька стояла ніби то зовсім твердо на ногах, бо підтримували її союзники на заході, на сході й на півдні. Досить однак було того, аби кільця тих союзів ослабли, щоб підломилася й її нога. Завалилася вона з середини, і народи, що її складали, самі поодносили камінь, нагороджені на її території, — твердиню яка мала бути перешкодою по дорозі відродження сучасної німецької сили. Із занепадом Чехо-Словаччини Третя Германська Імперія стала в Середній Європі масивом од Балтики до Бренеру й до Дунаю, а на континенті — наймогутнішою державою, якій годі зараз протиставити яку-будь рівнозначну їй силу. Факт цей тяжить на сьогодні над цілою європейською ситуацією.

Але цього всього ще мало. На протязі всього лише якихось десяти днів од чеського занепаду, германська експансія виявила свій розмах ще в двох лініях, — на цей раз уже на схід, по-за Середньою Європою. На півночі це були повернення до старої батьківщини Мемеля і договір з Литвою, який вибивав цю державу з під впливів Москви й заводив її до орбіти Германії, а на півдні — договір з Румунією. Цей останній має назвух чисто-економічний характер, але не можна не надавати йому одночасно й рис чисто політичних, і то дуже важливих. Справа в тому, що невдовзі перед тим в Бухаресті складено було франко-румунський, тако-ж економічний договір, в якому однак було оговорено, що Румунія не поступиться на користь Германії та Італії якими-будь нафтовими концесіями. Але договір з Германією як раз надає їй ріжного роду нафтові концесії, а до них і багато інших. Крім того, Румунія неначеб-то й фактично вступає в орбіту германської динаміки, бо-ж її дальше озброєння, згідно з договором, попадає до німецьких рук.

Таким чином з Середньої, тепер уже германської Європи, простягнулися на схід неначеб-то могутні обценьки, — одним кінцем на північний схід, а другим — на схід південний. На кого вони мали б бути спрямовані? Говорять на заході, що ніби-то це на Польщу. Говорять так, може, як раз тому, що саме на час, коли писано ці рядки, в Лондоні й у Парижі прикладають усіх зусиль, щоб втягти Польщу до нової антигерманської коаліції з Франції, Англії й СРСР, при чому Польща грала б у ній ролю зв'язкового центра, оту саму ролю, що її так довго мусіла грати Чехословацьчина. В центрі Європи й на схід од неї чьому не дуже вірять, а вважають, що обценьки спрямовано не на Польщу, а на того, хто на сході за нею, — на СРСР, бо-ж таки це не Польща, а ота совітська держава являється органічною перешкодою до встановлення рівноваги та до впорядкування східного сектору збаламученої Європи.

Хто має рацію? Не будемо гадати, відповідь дадуть нам лише факти, може вже й не такі далекі.

Observer

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

Щиро вітають з великодніми святами всіх друзів і знайомих:
Є. і В. Прокоповичі, прот. І. Бриндзан, І. Рудичів, ген.-хор.
Е. Башинський, С. Нечай, Арк. Кучерявенко, п. Солонарі, В. і
М. Ступницькі, полк. П. Вержбицький, П. Йосипишин, М. Ле-
вицький, І. Шаповал, І. та О. Горайни, І. Батрак, Філія в Ша-
леті Т-ва б. Вояків Армії УНР у Франції, Українська Громада
в Греноблі — із Франції,
Г. і Я. Лівіцькі — з Женеви,

які замість великодніх візитів та поздоровлень склали пожертву на Українську Бібліотеку ім. С. Петлюри в Парижі.

УКРАЇНСЬКИЙ ТЕАТР В ПАРИЖІ

В суботу, 15 квітня с. р.,
в салі Української Громади в Везін-Шалеті відіграє

НАТАЛКУ - ПОЛТАВКУ

оперету на 3 дії І. Котляревського, музика М. Лисенка.

Після вистави — бал. Початок о 9 г. вечера.



В суботу, 29 квітня с. р. в Парижі, 15 авеню Ош, відбудеться святочна вистава пам'яті Тараса Шевченка. Буде виставлено його історичну драму на 3 дії

НА ЗАР СТОДОЛЯ

В головних ролях виступають пані: М. Підгурська, Л. Смірнова, З. Шмалієва. Панове: С. Кононенко, В. Солонар, С. Топольський, П. Шмалій і Х. Якимчук. Хор під диригуванням К. Миколайчука, танці під проводом П. Стефуранчина. Акомпаніює М. Герашеневський. Декоратор — І. Набока. Постановка і режисерія П. Шмалія.

Пласт на чужині

Ч. 2

9 квітня 1939 року

Инж. СЕМЕН НЕЧАЙ

ПРАЦЯ в пластових таборах, що замкнула собою попередню перед тим підготовку, дала нам нові кадри пластової молоді, що прикрасила свої груди відзнакою «Скоба» після першого пластового іспиту.

Вам, цій передовій когорті нашої пластової організації, що представляє собою її основу, — палкий пластовий привіт! Вам, пробоевикам організованої української молоді, вогонь сердець якої зараз мусить палати за всю молоду Україну, — узнання вашого труду і ваших стремлень!

Ви, — між якими є вже доросла молодь, — маєте бути горді з того, що вам довелося в чужині нести на собі обов'язки представників організованої української молоді, мати велику честь її представляти тоді, коли вона, горячи однаковою з вами любов'ю до Рідного Краю, будучи разом з вами своєю молодою душею й своїм палким українським серцем, але закута, разом із Українським Народом, в московсько-большевицькі кайдани, не може мати своєї національної організації і не може ніде подати свого голосу.

Але ви — лише передовий авангард. І своєю працею ви маєте тільки підготувати ґрунт до тієї великої й могутньої організації української молоді, яку Пластовий Скоб понесе на своїх крилах вперед у ясне й славне українське майбутнє.

Наш Пластовий Скоб розпростер свої крила над цілою Україною та її колоніями — в далеких околицях Азії й Америки.

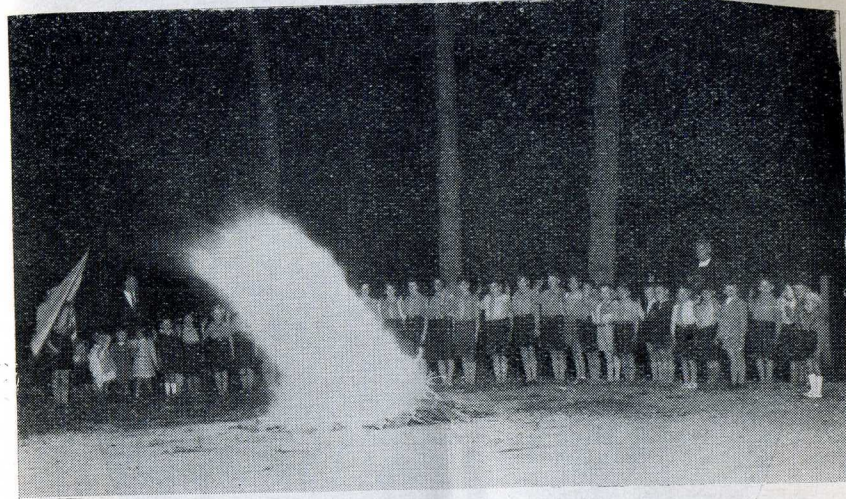
Він поведе всю нашу молодь до єдності, потім до великих чинів і до великих українських призначень. Тому вам, пластунам, треба пам'ятати, що вам братом не лише кожний пластун і сестрою не лише кожна пластунка, як це говорить вам пластовий закон, а братом і сестрою вам являються й приналежні до інших організацій — кожний, наприклад, «луговик» і «сокол», кожна «луговичка» й «соколка».

Скоб летить перед вами і показує вам усе правдиву путь вашого життя — путь тієї національної єдності, праці й служби для добра, величі й слави рідного народу, до щастя й краси життя. Ця путь славна, хоч і не легка. Але пластунів не страшать труд і жертва для Батьківщини. Пластунам солодкі цей труд і ця жертва для Нації. І лише в цьому труді ви виплекаєте вашу силу, з часом велику внутрішню силу Українського Народу, яку ми мусимо мати, щоб бути повними господарями у власній національній хаті. А мріючи про свою силу, ви мусите прагнути до великих завдань, до великих мет, які ви не мусите боятись ставити перед собою, як би вони не здавались великими. Та сила, яку ви створите єдністю та організованістю, дозволить вам досягти всього, чого тільки ви забажаєте, діти 50-тимілійонного народу. Ваша віра в свої сили і в успіх все вас буде тримати у вічному русі, у вічному напруженні вашої енергії і волі, зробить вас творчими у ваших хотіннях. Мусите пам'ятати, що лише рух — життя і що лише в боротьбі сильні знаходять в житті для себе місце, — по відвічних законах природи.

Ідть-же вперед по вашому пластовому шляху з гордо піднесеним чолом молоді великого Українського Народу й з високо піднятим жовто-блакитним прапором, на якому розпростирає свої міцні крила ваш Пластовий Скоб, що веде вас у прекрасні українські далі, в царство найсміливіших українських мрій!

Скоб!

Слава Україні!



ВАТРА В ТАБОРІ В ШАЛЕТІ

З пластунами — п. Гайворонський, комендант табору, і п. Зубенко

М. ПІДГІРЯНКА

МІСЯЧНА НІЧ В ТАБОРІ

Місяць над горами ясний такий,
Зорі так моргають з хмар.
Цвіт черемшини білий, рясний,
Ніжний, пахучий, як чар.
В місячну ніченьку груди юнака
Пісень-мрій повна така...

Місячна ніченька іде у ліс,
За ручку мрію веде.
Мережить зіллячко, перлами рос
По стежках срібло кладе.
І все затихло по стежках тих,
Лише табор не затих.

Ватра займається, ватра горить,
Іскри летять вище гір.
В-коло товариство дружне сидить,
Пісня лунає до зір.
Пісня лунає, пісня дзвенить,
Душу в простори манить...



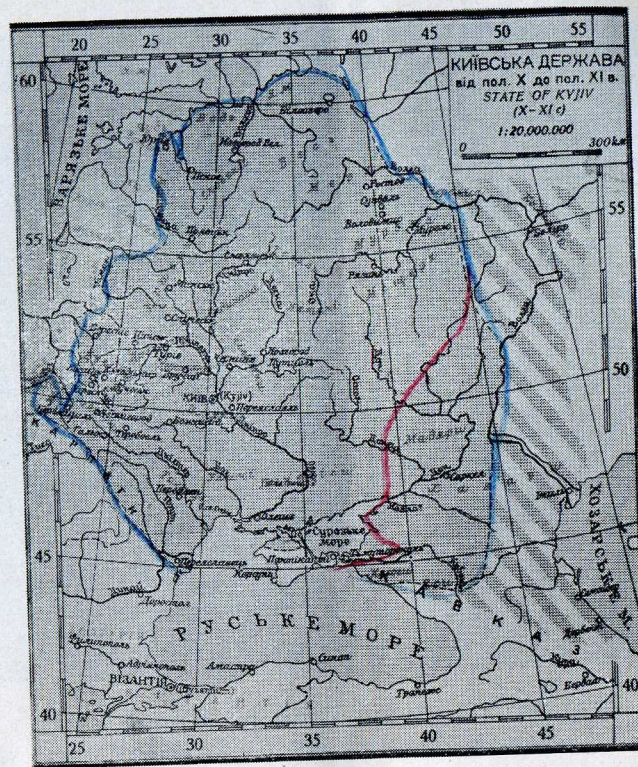
ВОЛОДАРЬ УКРАЇНСЬКОЇ ІМПЕРІЇ СВЯТИЙ ВЕЛИКИЙ КНЯЗЬ ВОЛОДИМИР

Медаль праці проф. В. Масютина

950 - ТИЛІТТЯ

РОКУ 988, дев'яност п'ятьдесят літ тому, сталася в Україні, — тоді могутній і великий Українській Імперії, — визначна подія: прийняття християнства. Українська Імперія була тоді в своєму розквіті. Це саме тоді й пізніше проходив той період нашої історії, коли київський володар повісив на знак перемоги свій щит на брамі Царгороду; коли Київ був більшим за Париж; коли за честь для себе вважали європейські королі одружитися з київською княжною; коли нарешті одна з таких князівен — Ганна, дочка Князя Ярослава, правила Францією, залишившись королевою тієї країни після смерті свого чоловіка, короля Генриха; а Москви тоді ще зовсім не існувало.

Це був золотий вік української історії, коли межі нашої Імперії сягали далеко на північ і на схід, коли Україна мала вплив на Балканах і проклдала собі дорогу навіть до Індії.



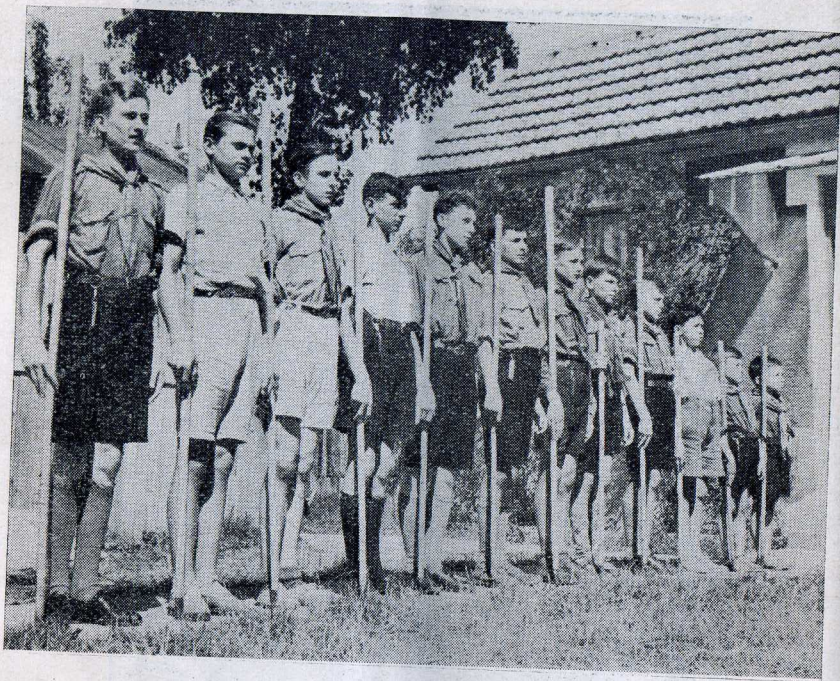
МАПА УКРАЇНСЬКОЇ ІМПЕРІЇ СВЯТОГО ВЕЛИКОГО КНЯЗЯ ВОЛОДИМИРА
З «Атласу України і сумєнних земель» В. Кубійовича

ЩЕННЯ УКРАЇНИ

Коли ми згадаємо, що саме Україна дала культуру й науку всьому європейському сходові, то все це разом гордістю наповняє українське серце й дає нам право дивитись з високо піднятим чолом в очі представникам кожної великої нації, як синам великого й могутнього народу. Ця наша минувшина нас те-ж зобов'язує до піднесення України на вищий ступінь, ступінь колишньої величі і слави.

І пластуни все пам'ятають, що вони нащадки великого, славного, з блискучою історією народу, що вони діти нічим не менше вартішої од інших великих націй—великої Української Нації.

Минулого року минуло 950 літ з тої пори, коли Великий Київський Князь Володимир охрестив Україну, чим значно прислужився Краєві. І шанує пластова молодь свого українського Князя Володимира саме як великого реформатора та володаря великої Української Держави і носія української могутности.



ГРУПА ПЛАСТУНІВ З ТАБОРУ В ЛЯНЬІ

ТАБОРИ

ТАБОРИВ останнього літа відбулося два — один в Ляньї, в місцевості Fort-du-Bois, на хуторі Товариства б. Вояків Армії УНР у Франції, організований для цілої пластової організації, другий було організовано Українською Громадою в Шалеті для пластунів своєї околиці. До табору в Ляньї з'їхались були пластуни, яких можливо було виправити, з Парижа, Ліона, Гренсбля, Оден-ле-Тіша і Кнютанжа. Команду над цим табором обняла стара пластунка О. Сірополківна з Праги. Комендантом табору в Шалеті був п. Гайворонський з Парижа. Крім того, діяльно допомагав у веденні табору в Шалеті навчитель місцевої української школи п. Зубенко, що разом з тим веде в Шалеті і Пласт. В таборі в Ляньї участь у його влаштуванні прийняли більше осіб із старшого громадянства. Активно допомагали в таборі п. Винницька і п. Йосипшин, а при пластовій кухні допомагали пп. Наглукова та Безуглова. Всім цим особам, що віддали для пластової молоді свій труд і час — Пласт приносить свою щирю подяку. Глибоку подяку Пласт просить прийняти рівно-ж Генеральну Раду Союзу Українських Еміграційних Організацій

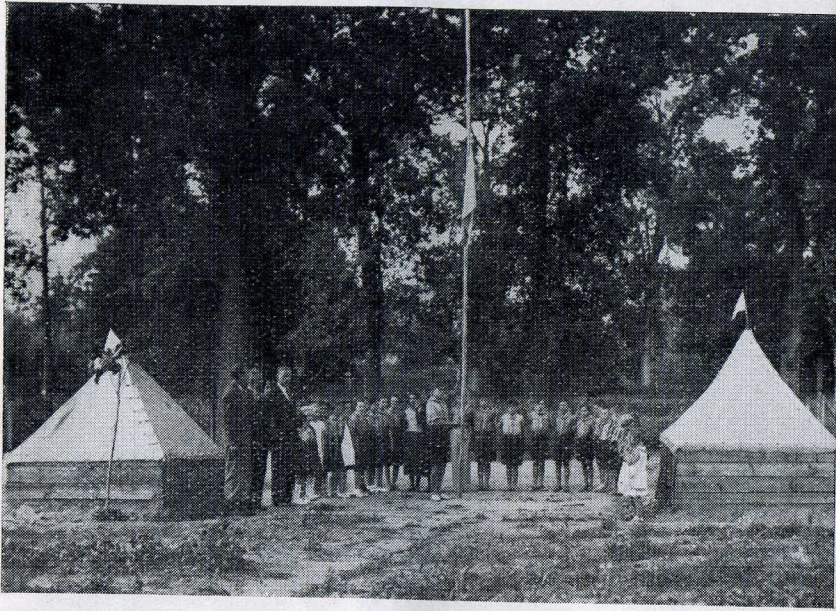


ГРУПА ПЛАСТУНОК З ТАБОРУ В ЛЯНЬІ

у Франції, що віднайшла засоби для влаштування табору, та Товариство б. Вояків Армії УНР у Франції за ласкаве предоставлення під табор свого хутора.

Табір в Ляньї, як і в Шалеті, тягнувся місяць. В Ляньї встигли пластуни добре приготувитись до першого пластового іспиту, який з успіхом зробили всі кандидати і кандидатки. З другого боку, в Шалеті добре були поставлені п. Гайворонським гімнастичні вправи, іноді досить складні, та різні гри. Обмежене місце не дозволяє, на жаль, тепер привести фотографії з тих ігр та гімнастичних вправ, що робилися пластунами дуже вправно. Подамо їх наступного разу, як і прізвища тих пластунів і пластунок, що цього літа зробили перший пластовий іспит і здобули право носити на грудях відзнаку Скоба.

В таборі в Ляньї відбулося дві ватри — одна на проводи комендантки О. Сірополківни, що мусіла виїхати за 5 день перед кінцем табору. Другу ватру влаштовано було на закінчення табору. Дуже інтимно і гарно було влаштовано пластунами ватру на пошану комендантки О. Сірополківни. Після запалення ватри пластуни піднесли комендантці на пам'ятку подарунок, за який комендантка, зворушена такою увагою до себе, щирими словами дякувала молоді, бажаючи їй і надалі дбрих пластових успіхів та розвитку пластової організації. Далі відбулися співи, декламації і танці.

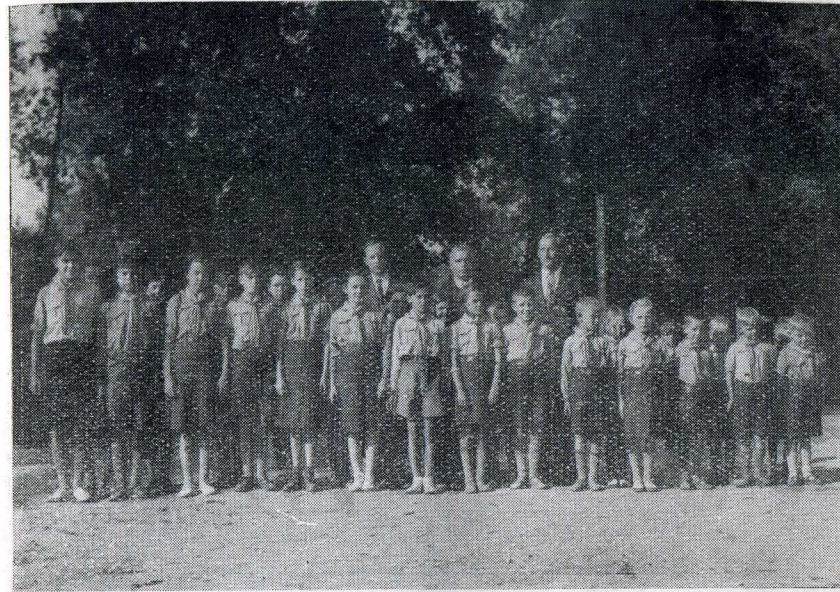


ПІДНЯТТЯ ПРАПОРУ В ПЛАСТОВОМУ ТАБОРІ В ШАЛЕТІ

Зліва: інж. С. Нечай, п. Зубенко і п. Гайворонський

Друга ватра, на закінчення табору, відбулась дуже урочисто за присутності інж. С. Нечая та українського громадянства, що перебувало в той час на хуторі Військового Товариства. Приглядалось пластовому святові те-ж і місцеве французьке населення. Варта розпочалась словом до тих, що зробили пластовий іспит і їх присягою на вірність Українському Народові та пластовим законам. Незабутня хвилина не тільки для пластунів, а й для присутніх старших, коли після присяги молоді хлопці й дівчата підходять до українського прапора й, цілуючи його, як би підкреслюють ще тим своєю присягою на вірність Українській Нації. Після проголошення потім нагородження провідника Морського Пластового Гуртка в Ліоні Петра Прилуцького пластовою відзнакою Червоної Калини, відбулися співи, декламації і танці — поєдинчі, вдвійку і групами. Особливо гарно пройшли співи пластунів Курія з Оден-ле-Тіша та танці. Підчас цієї ватри прийняли ще пластуни таку ухвалу :

«Українська пластова молодь, що відбула табор у Франції; пересилає свій палкий український привіт всім пластунам і пластункам, всій українській молоді на чужині і на українських землях, а особливо вітає українську молодь під московськими совітами, серця якої, — ми в тому певні, — б'ються разом з нашими серцями».



ГРУПА ПЛАСТУНІВ З ТАБОРУ В ШАЛЕТІ

За фронтом зліва направо : інж. С. Нечай, п. Зубенко і п. Гайворонський

Напередодні було тако-ж відслужено в таборі прот. І. Бриндзаном молебен, на якому з гостей був присутнім і ген.-хор. О. Удовиченко.

Чудово й весело промайнув час табору і не без стиснення серця останнього спільного ранку пластуни попрощались і роз'їхались по домах, з утіхою тою, що за рік вони знову зберуться для нових радощів і для нової солодкої служби Батьківщині.

На закінчення табору в Шалеті те-ж відбулася пластова ватра за присутності інж. С. Нечая, п. Зубенка, коменданта табору п. Гайворонського й чисельно зібраного місцевого українського громадянства, що раділо разом із своїми дітьми їх пластовому святу.

Протягом літнього місяця, в двох місцях Франції що-раніш підіймався український прапор і мав високо при пластових гімнах і при пластовій праці. І з жалем останнього дня табору пластуни свій прапор спускали. Але вони його носять і вічно носитимуть у своєму серці. Вони його напевно принесуть на свою землю, щоб там його підняти на вічні часи.

НАШІ ДУМКИ — ПРО ПЛАСТ

ПЛАСТУНИ й пластунки поїхали додому після табору, а я все згадую їх: як це приємно було, коли українська молодь разом провадила час в таборі в Ляньї, де так багато було доброго й гарного.

Де-що в нашому першому таборі було й не так добре організовано, але ми, українські пластуни, надіємось, що, спільно з нашими провідниками, можна бути наступний табор організувати ще краще. І ми всі живемо надією, що наступного року зберемося знову разом.

Приємно згадувати табор, де ми всі жили спільною молоддю українською родиною.

Слава Україні!

Скоб!

*ЛІЗА ЧОРНА
ПАРИЖ*

ПЛАСТОВІ — НАША ЛЮБОВ

ВСІ МИ гарно провели час в пластовому таборі, але найбільше вражіння зрбило на мене наше останнє пластове свято. Після пластового іспиту всі ми, пластуни і пластунки, зібралися на майдані, де було приготовлено ватру. Заспівали всі ми пластовий гімн, після чого наш провідник п. Нечай сказав промову. Потім пластуни й пластунки співали і танцювали, а вогонь підіймався все вище і вище, як наша радість, ніби веселився разом з нами.

До пізнього вечера затягнулося наше свято на закінчення перебування в пластовому таборі в Fort-du-Bois, що підкріпив наші молоді українські сили та вплив нам нової енергії й запалу та любови до нашого Пласту.

Від імени всіх пластунів і пластунок в Кнютанжі висловлюю всім провідникам і організаторам Пласту щиро подяку. Ми сподіваємось, що й наступного року з'їдемося до пластового табору, але з ще більшим запалом і ще більшою пластовою свідомістю.

З українським привітом до всіх пластунів і провідників Пласту.

Скоб!

*ЄВГЕН ГАХОВИЧ
КНЮТАНЖ*

ПЛАСТ — НАША ГОРДІСТЬ

Я ДУЖЕ щасливо разом з паном Токайлом доїхала до Гренобля. На двірці мене зустріли мої батьки та знайомі. І я дуже рада була, що зобачилася з ними.

Другого дня у своїй пластовій уніформі я ходила до всіх знайомих українців та щиро віталася з ними. Я з великою гордістю розказувала, як добре провела час в українським пластовім таборі. Я радо оповідала, як ми, українські пластуни, під командою панни Сірополківни робили різні справи та співали пісні.

Засилаю щире привітання та велике спасибі від мене та батьків усім панам комендантам пластового табору.

Слава Україні!

Скоб!

*ОЛЕНА КАНИЦЬКА
ГРЕНОБЛЬ*

БАЖАЄМО ДАЛЬШОЇ ПЛАСТОВОЇ ПРАЦІ

ПЛАСТОВИЙ табор на хуторі в Fort-du-Bois залишив у мене найкращі вражіння тому, що я пізнав українських дітей з різних українських колоній Франції, пізнав гарні взаємовідносини між собою та ними, а тако-ж красу й значіння Пласту.

Я дуже шкодую, що так скоро пройшов табор. Щиро бажаю, щоб на другій рік ми, пластуни, в більшій кількості зібралися в пластовому таборі й ще побільшили пластову працю. Для цього ми всі на місцях будемо готуватись.

Вітаю всіх товаришок та товаришів по табору і бажаю всім пластунам дальших пластових успіхів.

Скоб!

*БОРИС ТУРЧИН
АЛЬГРАНЖ*

УКРАЇНСЬКА ПРЕСА ПРО ПЛАСТ НА ЧУЖИНІ

Українська преса й далі доброзичливо ставиться до молодого пластової організації на чужині.

Крім «Тризуба», де появилсь за останній рік більше статей і заміток про Пласт, відгукнулось в дуже прихильному тоні на пластові свята св. Юрія в Парижі й Оден-ле-Тіші —

«Діло», в числі своєму з 7 червня 1938.

— «Час» (Чернівці) з 13 липня 1937 подав статейку «З життя українського Пласту у Франції», а 15 вересня того-ж року подав відомості про Пласт у Франції під заголовком «Український пластовий рух у Франції».

— «Сокільські Вісти» (Львів) в числі з березня місяця 1937 вмістили замітку про появлення першого числа нашого журналу «Скоб», даючи разом з тим кілька відомостей про нашу пластову організацію.

— «Дніпро» (Коломия) в числі з 15-31 травня 1938 вмістило дуже прихильну замітку — «Привіт пластунам-чорноморцям», як відгук на пластове Свято Українського Моря, яке влаштував в Ліоні наш Морський Пластовий Гурток. Цей привіт нашим морським пластунам підписав п. Яким Христинич, б. член Центральної Ради і Комісар Чорноморського Куріня ім. Гетьмана Петра Конашевича-Сагайдачного у Києві. Тому наводимо його до відома наших пластунів повністю:

«Дорогі Юнаки Пластуни-Чорноморці! З нагоди відбутого Вами 30 квітня ц. р. в Ліоні Свята Козацького Чорного Моря прийміть від старшого «морського вовка» щироукраїнський привіт!

«Пластуни-Чорноморці! Старанно плекайте на чужині культ українського «Синього Моря» і традиції наших славних морців: дружинників князя Олега, лицарів-запорозжів гетьмана Конашевича-Сагайдачного й Чорноморців нової доби Великого Зриву.

«Кохані Пластуни-Чорноморці! Ваше Свято пригадало мені перше українське Свято на Чорному Морі, коли то у Севастополі 1917-го Року Божого, в золотих промінях липневого сонця уперше, по довгих і тяжких сторічках у московській неволі, на щоглах усіх кораблів чорноморської воєнної флоти замаляли українські національні жовто-блакитні прапори, а на велетні — дреднаві «Воля» гордо пишався наш стяг з написом :

«Не плач, Мамо, не журися,
Твої сини на морі
Добувають волі, — усміхнися!...»

«Бажаю усім Вам, Юні Друзі Пластуни-Чорноморці, повного успіху у Вашій шляхотній праці на добро, честь і славу Дорогої Батьківщини — України!

«Твердо переконаний, що Ваш Командор — інж. Нечай, під державним прапором Української Народньої Республіки, поведе Вас до вимріяного Чорного Моря й посадить на сталеві «чайки», а щаслива й радісно-усміхнена Мати-Україна привітає своїх молодих Орлів-визволителів!

«Нехай же Провидіння благословить Ваші змагання.

«Слава піонірам Пластунам-Чорноморцям!»

Той-ж часопис «Дніпро», в числі з 15-31 січня 1939 року, дає статтю про наш Пласт на двох великих сторінках, вміщаючи, як ілюстрації, знак Пласту «Скоб» з підписом : «Український орел — Пластовий знак», фотографію нашої пластової листівки, яку ми випустили минулого року і на якій представлені під крилами «Скоба» пластун і пластунка, та фото мистецьки виконаної назви нашого журналу «Скоб» з першої сторінки минулого (й цього) числа.

З цієї статті видно, як зав'язується духовий контакт нашої пластової організації, — не дивлячись на великі простори, що нас відділяють від Коломиї, — з тамешніми нашими земляками, та як правильно вони розуміють наших пластунів у їх стремліннях і ідеалах.

«Дніпрові», що відчуває наші стремління і розуміє нас, — наш ширший пластовий привіт! Скоб!

П Л А С Т О В І Р О З П О Р Я Д К И

— Пластовий Курінь імени Головного Отамана Симона Петлюри в Парижі на знак співчуття Карпатській Україні, окупованій Угорщиною, приймає назву «Закарпатський». Повна назва Куріня надалі : «Закарпатський Пластовий Курінь імени Головного Отамана Симона Петлюри в Парижі». На свій прапор цей Курінь дістає знак Закарпаття — ведмідь. До часу поновного звільнення Карпатської України Курінь на своєму прапорі носитиме над знаком ведмеда — жалібну стрічку. Хустку Курінь дістає зелену, — кольору зелених українських Карпат і полонин, — із вишитим ведмедем в куті, що звисає ззаду.

— Пластовий Курінь в Оден-ле-Тіші дістає назву: «Київський Пластовий Курінь імени Святого Великого Князя Володимиря в Оден-ле-Тіші. Хустку Курінь дістає малинову з жовтим паском по краях. Курінна пісня — «Ми йдемо вперед!»

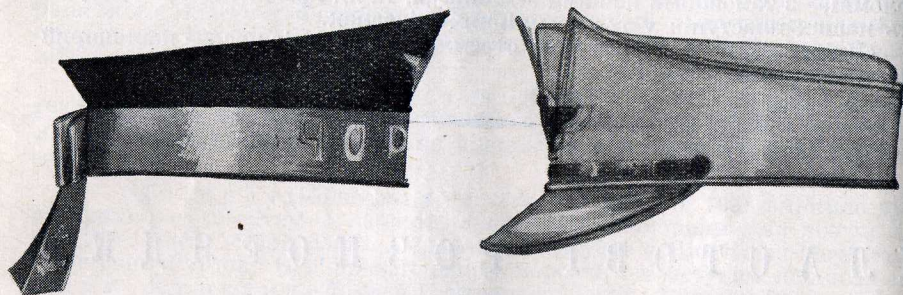
— Пластовий Курінь в Кнютанжі дістає назву: «Полтавський Пластовий Курінь імени Гетьмана Івана Мазепа в Кнютанжі». Хустку Курінь дістає малинову з синім паском по краях. Курінна пісня — «Гей, там, на горі, Пласт іде».

— Пластовий Гурток у Вертейяку дістає назву «Пластовий Гурток імени Останнього Кошового Запорозької Січі Івана Кальнишевського у Вертейяку». Хустку Курінь дістає синю з малиновим паском по краях. Пісня Гуртка — «Цвіт України і краса».

— Пластові Куріні в Оден-ле-Тіші, Кнютанжі й Парижі дістають порядкові числа — перший, другий, третій. Всім пластунам і пластункам тих курінів на лівому наплечнику, ближче до його нижнього краю (в напрямку од шиї до основи руки) вишити синім кольором цифри заввишки півтора сантиметра : для Куріня в Оден-ле-Тіші — 1, в Кнютанжі — 2, в Парижі — 3.

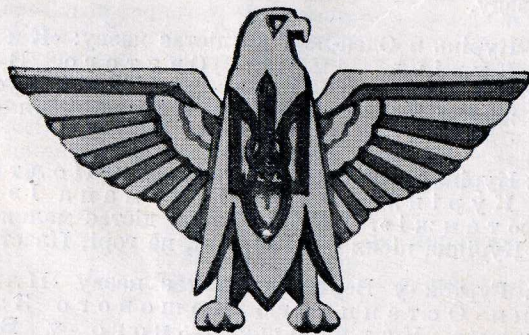
— Для всієї пластової організації на чужині встановлюється формений кашкет типу кашкету Січових Стрільців із сіро-синього сукна, з чорним лаковим дашком. Спереду кашкета, над дашком, однакового з кашкетом сукна — пасок, який, розсунувши, можна закласти при великому вітрі під підборіддя. Гудзики, якими прип'ято пасок до кашкета, потягнуті тим-же сукном.

Для морських пластових відділів встановлюється морську шапку з темно-синього сукна, покриту вліті білим верхом, із блакитною стьою навколо шапки з написом спереду шапки золотими буквами: «Чорне море». На кінцях стьою, що звисають коротко ззаду шапки — золоті тризуби.



Кашкети звичайні й морські — однакові для пластунів і пластунок. Взірці їх подається на приведених тут рисунках.

Спереду кашкета й морської шапки пришивається знак «Скоба», вишитий на темно-синьому сукні темно-сірими нитками з темно-синім відтіненням і з темно-жовтим тризубом посередині. Взірець цього пластового знака для шапки подається при цьому в натуральну величину:



— На взірець встановленої форми в Українській Армії, всі пластуни й пластунки на лівому рукаві вище ліктя носять пришитий, із синього сукна вирізаний тризуб, заввишки 8 сантиметрів. По краях цей тризуб обшивається жовтою ниткою.



— Всі пластуни й пластунки, що зробили перший пластовий іспит, над лівою реченою пластової сорочки носять встановлений для таких пластунів знак: — на темно-синьому сукні вишитий темно-жовтими нитками знак «Скоба» з бронзовим відтіненням і з темно-синім тризубом посередині. Такий знак в натуральну величину подається обік.

— Нагороджується відзнакою «Червоної Каліни» за сформовання Морського Пластового Гуртка в Ліоні та за прикладну пластову поведінку провідник того Гуртка Петро Прилуцький.

П Л А С Т О В А К А С А

До Пластової Каси, тоб-то фінансового фонду Пласту на чужині, надійшли такі дальші пожертви:

Пан Е. Мельник з Пангою, Китай — 2 амер. дол.	74.60
Пан Л. Буткевич, Париж	10.—
Пан А. Кітновський, Франція	50.—
Пан М. Солоха, Франція	10.—
Пан В. Семчишин, Осло (Швеція)	25.—
Пан С. Сердюк, Франція	50.—
Пан Г. Довженко, Франція	20.—
Інк. Є. Плюц, Польща — 5 зол. п.	32.50
Уряд УНР	700.—
Разом	972.10
а разом з давніше надісланими	395.—

Всього 1.367.10

Всіх ласкових жертводавців Пласт на чужині просить прийняти щироросердечну подяку.

* * *

Засновано Пластову Касу при Пласті у Франції 22 січня 1938 року для підкладення під нього матеріальної бази. Перші внески, по 10 франків, внесли пластуни Морського Пластового Гуртка в Ліоні, яким чином склалася початкова сума в 70 франків, що дала Пластовій Касі основу.

Пластова молодь звертається до всього Українського Громадянства в різних країнах з проханням допомоги й розбудувати свою матеріальну базу, без якої дуже трудною являється всяка національна праця на чужині, особливо праця молоді, що не може ще сама здобути необхідних для праці матеріальних засобів.

Хай не буде ні одного українця й ні однієї українки, що не підсилили б своїм внеском Пластової Каси.

Зокрема Пласт просить Українське Громадянство допомогти йому набути походний пластовий образ мистецької праці на дубі, розміром 65 × 80 сантиметрів, що представляє собою Патрона Пласту Святого Юрія на білому коні. На зроблення цього образу потрібно тисячу франків.

Пожертви направляти на адресу провідника Пласту інж. С. Нечая — S. N e č a j , 41, rue de La Tour d'Auvergne. Paris 9. France.

КУПУЙТЕ

пластові марки і пластові листівки, видані
на користь пластових таборів

Ці марки й листівки — праця арт.-мал. О. Савченка-Більського, — продаються по ціні:

Книжечка марок (40 штук)	10 франків
В Польщі	2 зол. п.
В Німеччині	1 марка
В Америці	50 центів
В інших країнах — вартість	10 франк. фр.

Листівка 1 фр. 50 с.

Купуючи ці марки й листівки — допомагаєте українській молоді в її підготовці до активної служби Україні.

Допомагаєте тим самим Україні — сильній, славіній, великій !

До набуття: S. N e č a j , 41, rue de La Tour d'Auvergne, Paris 9. France.

С В О Ї М Ш Л Я Х О М

(НАРИС УКРАЇНСЬКОЇ СУЧАСНОСТІ)

ЗАМІСЦЬ ПЕРЕДМОВИ

Сучасна українська доба є дуже рішальною і одповідальною. Рішальною тому, що вона вимагатиме надзвичайного напруження від усіх часток Української Нації, од кожного індивідуума, що зве себе Українцем де - б він не перебував. Одповідальною тому, що після двадцятилітнього ювілею проголошення самостійної державности України наступає період остаточного закріплення цієї державности на майбутнє.

Рішальною тому ця доба є, що ті гасла, які висунені були протягом цього двадцятиліття і у виробленню яких ми були учасниками, мусять бути остільки сильними і життєвими, щоб перемогти перепони на шляху відновлення стародавньої слави нашої Держави, мусять рішуче не тільки перемогти, але позначити на майбутнє шляхи нашого розвитку й життя.

Одповідальною доба ця є тому, що ці гасла повинні бути такими динамічними, що на сто-двіста літ наперед мають вони бути двигунами цілих наступних поколінь, які черпатимуть в цих гаслах, як у металевих баллонах з конденсованим киснем, енергію й натхнення для організованого і координованого українського чину.

Але ця доба для нас, учасників, є щасливою. Бо вона є добою духовної й матеріальної боротьби, боротьби священної, добою переходу творчого духа у плоть, добою оживлення й оновлення.

Це є той період, про який Клод Фарер писав у легенді про Жовтого Імператора — Гоанґ-Ті — коли його народ, перейшовши через річку (яка з того часу стала зватися Гоанґ-Хо — Жовтою річкою), нищив праліс, гинучи від гадів, звірів, отруйних рослин, але наступні покоління за своїм вождем Гоанґ-Ті пробилися і заснували Велику Небесну Імперію.

І ми свідомі тої ролі, що на нас, на покоління, до якого і автор цих рядків належить, покладає українська сучасна доба. Ми йдемо вперед в боротьбі за нашу Державу, нашу культуру, наше ім'я, нашу расу, не озираючися на перейдені не-

безпеки, не нарікаючи на долю чи недолю, ми йдемо й чуємо, що за нами вже встають нові покоління, з сильнішими од наших нервами, з кращим фізичним здоров'ям, із свіжішою головою і розумом, і головне — з досвідом нами перейдених труднощів.

І наша роля, наше завдання власним чином, власним прикладом показати нестерпність ідеї української, як то нашому поколінню показала історія нашої Батьківщини, яка є вічною і яка ніколи не вмірала. То-ж з цієї істини для нас повстало:

«Ще не вмерла Україна»...

За неї гинули й вмірали... Святославова: «не даймо сорому землі Руській, краще поляжемо кістями» перейшло у козацьке «за віру православну, за вольності козацькі» і одгукнулося у славнім 1921 році в Базарі могутнім:

«Ще не вмерла...»

Тому ця доба українська є рідною у напруженню, одповідальною у з'єднанню на майбутнє, і, додамо, щасливою для нас, сучасників, у служенню Батьківщині.

* * *

Ще сильніше в душі нашій, як гостре сталеве лезо, врізалося це почуття одповідальності доби допіру по пережитій трагедії Карпатської України. Повстання державности на Срібній Україні, наче блискавкою, пройняло серця Українців цілого світу, з'єднало їхні зусилля в допомозі скріплення тої державности, створило синтез патріотичного одчущання, викликало надзвичайно високе, особливо у молоді української, напруження в стремління віддати всі свої сили на служення Великій Українській Ідеї. Це напруження духовне було остільки сильним, що перешкоди на шляху розвитку цієї Ідеї видавалися вже перебореними, а майбутнє вже ніби ясно усміхалося...

«Ударили могутнє в рідні дзвони
і залила простори вільні гра:

Сьогодні — тут, — за день, за два — над
Доном,

бо вже пора. Пора!»

писав Іван Ірлявський в «Голосі Срібної Землі». (Прага. 1939).

А другий поет Ю. Боршош-Кумятський у своїй книжці «Кров кличе» (Прага 1938) так вбачав близьку майбутність:

«Аж посунуть бригади полями,
І задзвонить оркестра копит,
Запалають страшними вогнями
України родючі степи.

На катів прийде чорная днина,
Спалить карою гнівом вогня,
Розцвіте віковична руїна —
Україна прийдешнього дня.

І на віки скінчать уславлено
Українці над ворогом суд,
Поростуть пожарища спалені
І поверне на руїну люд.

Позмиває роз'ятрені рани
В животворчій степовій росі,
І знов зацвіте Україна
В своїй давній, величній красі».

Це піднесення й цей запал були підставами творчої роботи на Срібній Землі. Це натхнення керувало думкою й ділом не тільки наших карпатських земляків, а й всіх Українців, що з почуттям надзвичайної любови стежили за ростом державности і помагали всіма силами цій землі. «Маємо Карпатську Україну»... Скільки гордощів було у цьому виразі, скільки пестливости, уважності, як до любого немовляти.

Але вдарив грім: чуже військо зненацька наступило й посунуло як гусінь, на цю землю, як саранча, почало покривати засніжені долини Карпатські. Чарівний сон поетичний перервано. Грізна реальність небезпеки глянула ввічі. І стали на оборону вірні сини України. Полилася кров, як завжди червона, живуча. Драма, якої не счікували у піднесенню і у захопленню, стала перед очі, як дійсність. І разом із передсмертним зойком поранених українських героїв перериваним тріскотнею ворожих кулеметів, залунало — зачуло у Карпатських полонинах правічне

«ще не вмерла Україна»...

Переважаючи сили ворога, може, і зломлять спротив героїських синів Карпатської України, але ніколи не знищать тої лицарської легенди, що вже існувала з давен і сьогодні лише поновно втілюється «во єдинім часі», з'єднуючи минуле і сьогоднішнє.

Нехай знову буде актуальною пісня:

«Засумуй трембіто
По цілому світу...»

Але здвиг духовний, що з новою силою прокинувся в 1938 році серед Українців, вже не затамувати, занадто потужна його внутрішня сила.

Цей трагічний епізод повинен лише скріпити й злутувати Українців. Він буде тим гартом, що сильнішими зробить наші душі й серця.

Це-ж бо лише епізод, чи точніше пролог, хоч і трагічний, великої містерії поновного процесу відродження нації, це-ж бо лише проскомідія, яку переходить Україна у першій половині ХХ-го століття. Крути, Базар, Хуст, Севлюш — етапи, жалкі й пекучі, нашої історії. В них черпаємо свою силу і свій досвід. Не розпуку чи одчай виносимо ми з того досвіду, — а розуміння жертви, необхідність її, переможну і оживляючу її властивість.

І тому, по цьому трагічному епізоді, ще відвічальнішим стає завдання знайти своє місце й свою суть, свою духовну силу й свою зброю на майбутнє, яке нам вже заглядає у вічі.

* * *

За двадцять років по відродженні нашої державности українська збірна індивідуальність витворила чимало гасел, навіть більше, ніж треба.

Витворила так багато їх тому, що на 1917 рік зійшлися між собою писати заповищені віками сторінки української історії люди, виховані в різних культурах сходу, заходу, півночі й півдня, усіх кардинальних пунктів, і в мент, коли треба було починати цю історію: «Розділ... ХХ вік», то не знали, яку назву до того розділу дати, як означити зміст того розділу. Подруге, це сталося тому, що, почувши себе вільною, українська індивідуальність, навіть під чужим ярмом перед тим перебуваючи, не втратила того багатства і талановитости, якими пишалася вона в часи минулі, коли її державне життя й культурні надбання мали витончені і доскональні форми. То інша річ, що на тому страждала корисність тих гасел.

Оті всі гасла (для одних — рецепти «спасіння України», для других «реальна необхідність», для третіх — «як не така Україна, як я хочу...» і т. д.) на протязі оцих двадцяти літ показали себе, як культури мікробів в лабораторії, свою життєвість і свою силу. І багато з них, отих гасел, що їх присвоїли собі цілі групи й організації, не витримали температури часу і швидкого гону історичного українського годинника. Вони, як ті Олесеві айстри, «схилились і вмерли». Другі-ж, а їх менше, залишилися, розвинулися, знайшли собі коріння в нашому давньому і недавньому минулому, пустили свіжі паростки й виростили — у глиб, у широчінь, у височину, і стали сильнішими, рельєфнішими і яскравішими.

То гасло, що вийшло з «шукання себе, органічної індивідуальности України» (Д-р Ю. Липа. «Українська Доба». 1936), що позначає український національний характер, що зв'язує до купи Велику Україну з її західними землями і з східними на Кавказі, й в Азії розкиданими *), що викликає одне й те-ж почуття у кожного Українця з різних континентів: Північної чи Південної Америки, Європи, Азії чи Африки, — то гасло Української Спільноти, української раси, яка має один шлях життя, один напрям розвитку.

То гасло нерозривности нашої історії, тягlosti чинів наших предків на нашій території, гасло постійної єдности етнографічного елементу з історичним, тягlosti культурних і державних традицій.

То гасло самовистачальности економічної і рівноваги продукції й споживання, гасло самостійної економічної системи, що в собі має всі гарантії проти небезпеки чужиницького визиску **).

Врешті то гасло збройної організації нашої Нації і боротьби її за все, що є українським, — волю, расу, територію, культуру, життя. А то гасло є величним, але те гасло вимагає багато.

«Батьківщина справді уявляє з себе, — каже Гюстав Лебон, — з'єднані всі сили наших предків, сконденсовані в нас самих. Захищати батьківщину — це значить захищати

*) Уважаємо краще за потрібне точно установити назви наших територій. Велику Україну не можемо вважати за «Східні Землі» чи ще гірше за якісь СУЗ, як то роблять так звані націоналістичні кола. Великій Україні, як то показує і демографія, і наша історія, і її геополітичне положення належить центральне місце, і ми не маємо жадного права опрошувати цю назву і перетворювати її в невірне беззмістовну і безісторичну трьохлітність. Як-що ті, хто видумав цю нову назву не розуміють, що вони творять, то тим гірше для них. Кожен Українець, що поважає назву своєї Батьківщини і сам себе, ніколи не дозволить такої безтолкової зміни назви. Тим більше, що географічно це не відповідає правді: східними землями вважаємо наші колонії у Підкавказзі й Закавказзі (Мугань), в Туркестані, Сибіру та на Далекому Сході. М. К.

**) Наведемо хоч би для прикладу відому теорію проф. Волобуєва, що так гостро це питання поставив під большевиками і за що, розуміється, був «ліквідований». В коротких словах його теорія зводиться до того, що з погляду економічного на терені Сх. Європи можуть бути з двох систем лише одна: або Москва з підвладною їй Україною, або самостійна Україна, маючи об'єкт обезсилена і без всякого значіння Москву. Ці дві системи виключають одна одну та існувати поруч самостійні Україна й Московщина — не можуть. До речі додати цю тезу можна прикласти не лише в економічному аспекті, але й в загальному — культурному, політичному і взагалі державному. Тут а б о — а б о. Або «єдина й неділима» з Києвом і берегами Чорного моря, або Київська держава з hinterland'ом на північ і схід, як то було в XI-XII ст. М. К.

одночасно минуле й майбутнє цілої раси. Це відчувають підсвідомо оті всі маси, що йдуть на смерть за неї» (G u s t a v e L e b o n . «Les premières conséquences de la guerre». Paris).

То гасло культу наших князів і наших гетьманів, наших вождів і вождя ХХ віку — Симона Петлюри, наших знаних і незнаних героїв, нашої Армії.

То гасло української слави, гасло того двигуна, що є ознакою кожної героїчної нації, коли вона свідомо своєї місії, свого призначення. А Українська Нація до героїчних націй належить. Трагічний епізод Карпатської України тому свіжим доказом.

* * *

То ті гасла, що не тільки zostалися живими, але й вирости в потужні ідеї, які двигають вже мільйонами українських істот. То ті гасла, що вирости з нас самих, з нашої істоти, з нашого характеру, з нашого геополітичного положення, з підсоння, з нашої історії, з наших традицій, з розвитку нашої збірної душі.

«Націю не можна переродити законами, — пише цитований нами Гюстав Лебон, — її розвиток обумовлюється еволюцією її душі. Майбутнє нації залежить від протягу й напруження її зусиль. Власне в ній самій, а не по-за нею, нація повинна шукати причини своєї величчя і свого упадку».

«Власне в ній самій, а не по-за нею»... Ці слова западають глибоко, особливо в цю добу, яка для Українців є відповідальною і вирішальною. Одкинути усе, що зросло на українським терені з чужого коріння, вирвати все, що не істотно нам і що лише завважало й забивало ріст свого, хоч би ще й слабкого на перший погляд, власного паростку. Вжіймо, як то належить хліборобській нації, хліборобського й терміну — прополоти належить, наші ниви духовні, і прополоти треба, як раз тепер, коли знаходимося напередодні повних відповідальности подій.

Може нам болюча буде оця операція, але краще тепер нехай поболить, ніж потім, коли озвуться оті недороблені прощеси значно болючішими наслідками. Радикальні операції, так мовити, хірургічні, куди кращі в цьому розумінню, ніж клінічне лікування, тим більше, що душа новітньої України молода. Сором буде нам, коли невияснені зразу й невилікувані своєчасно болячки будуть коліс «гріхами молодости».

А ідейні напрямні, що позначають, повторюємо, шляхи майбутнього, річ важлива і вимагають серйозного ставлення і наставлення.

М. Ковальський

(Далі буде)

ХРОНІКА

З Великої України

— Як Україна ліквідує московських агентів. На одному із совітських з'їздів виступив Жданов з великою промовою, спрямованою проти масових чисток. З огляду на те, що й з його промови видно, що чистки ці уживано головню для побороення визвольних рухів поневоленних націй ССРСР, а в першу чергу України, наводимо тут уступи з найхарактернішими прикладами поразок цієї московської методи на Україні. До земель поневоленних націй відносяться в першу чергу й загальні висновки Жданова відносно чисток, а саме наступні: «Досвід показав, що у відношенні до ворогів, які, діставшись до партії, бороняться дуренням і «двурунництвом», метода масових чисток не осягає своєї мети і звертається головню проти так званих пасивних членів. Ворожі елементи, що пролізли до партії, використовують чистки для того, щоб цькувати і винищувати сумлінних працівників... Партія буде надалі чистити свої шерехи в кожному окремим випадку від осіб, що порушують програм партії та карність в ній... На жаль, у нас в партії існують ще наклепники, «перестраховщики» та кар'єристи, що під виглядом чуйности виключають членів із партії, покликаючись на їх зв'язки з ворогами. Ще існує своєрідне «біологічне» поведження з комуністами, коли їх посуджують не по їх вчинках, а по вчинках їх родичів та приятелів. Бувало досить одної прабабки сумнівного походження, щоб знищити кар'єру всіх її нащадків.

«Головні зусилля ворогів було спрямовано на те, щоб перебити сумлінні большевицькі кадри. Ворог народу Кудрявцев, що стояв на чолі одної з керівних українських

партійних організацій, зізнав наступне: Ми намагалися виключити можливо більше членів партії, навіть без якихось причин для того, щоб збільшити число розлючених людей, отже наших співників. Інший ворог народу, що дістався шахрайством до одного з обкомів партії на Україні, зізнав: Протягом 5-6 днів я розігнав апарат обкому, звільнив з роботи майже всіх управителів відділів, розігнав 12-15 інструкторів, а навіть технічний апарат обкому. Все це робилося під виглядом боротьби проти ворогів та видалення з обкому КПБУ людей, що втратили чуйність. Потім я розігнав в той-же спосіб горькоми і райкоми, за короткий час звільнив 15 секретарів, проти яких не було ніякого обтяжуючого матеріялу. Разом з тим я перевів на легчу роботу кількох членів контрреволюційної організації, щоб урятувати їх від провалу. В деяких організаціях Київщини вороги так розперезалися, що кляли ноги на стіл. Наприклад, в однім із районів Київщини було викрито наклепника Ханевського, на одну заяву якого не було стверджено; тоді він звернувся до обкому КПБУ, прохаючи відпустки на курорт і заявляючи, що не має більше сили боротися проти ворогів народу. Де-які члени партії зверталися до лічних закладів, щоб перебезпечитися. Одному з них видало було таку поспілку: «Тов. (ім'я) з огляду на стан свого здоров'я та свідомості не може бути використаний ніяким ворогом народу для його цілей. Райсх. Окт. район Київ (підпис)»... Оскільки промова Жданова, що дістає свої відомості від агентів ППУ, відповідає дійсним відносинам на Україні, — питання, розуміється, інше, але нема сумніву, що масові чистки на Україні було звернено в значній мірі проти самих мо

ковських агентів та витворили там атмосферу, якою мусли зайнятися й психопатологічні заклади.

— Збільшення визиску і ланкове кріпацтво на Україні. В «Известиях» з 26. III с. р. надруковано промову одного з «представників» України, Корнійця, на з'їзді ВКПб. Те, що він говорив про «досягнення» України — нецікаве, бо про них говорили і кілька інших промовців, починаючи від «самого» Хрущова. Але дуже характеристично, що він жадає, розуміється, з наказу Москви, збільшення визиску українських колхозників, заявляючи: «Колхози кермуються ще й досі виробними нормами 1933 р. Триматися цих норм це значить пристосовуватися в багатьох відношеннях до тих, що полишаються позаду. Їх треба обов'язково змінити, маючи на увазі змінені умовини роботи...» В перекладі на людську мову це значить, що виробні норми буде збільшено, що від пересічних колхозників буде жадатися «стахановської» праці, а «робочий день» буде оплачувано ще гірше, ніж тепер. Буле загострено і контролю праці на основі так званої «ланкової системи» (ланка — звено), яка полягає в тім, що всі роботи від оранки до жнив на означеній лані доручається тій-же самій групі колхозників, як частині робочої бригади. Отже саме колхозне кріпацтво вже не вистачає, треба закріплювати колхозників при окремих кавалках ґрунту, щоб зменшити їм можливість ухилитися від визиску, як закріплено вже раніше робітників при окремих машинах, за які вони відповідають. «Известия» з 28. III повідомляють в цій справі з Дніпропетровська: «Відомо, як гостро поставили тов. Молотов і Андрєєв на XVIII з'їзді ВКПб питання про ланкову організацію праці в колхозах. В деяких районах, напр., в Широківському, не знають навіть докладно, скільки ланок там існує в бригадах...» Тут,

як всюди на Україні, місцеві органи противляться московському визиску.

— Сльози крокодила. Коли Карпатська Україна була ще під владою бенешівської ЧСР, їздив до Ужгороду кореспондент «Известий» славнозвісний Ілля Еренбург, висмівав в своїх дописах московське пражького уряду і називав карпатських українців демонстративно їх властивим національним іменем. Коли Карпатська Україна здобула свою самостійність в межах нової федеративної республіки, називав її Сталін «так званою Карпатською Україною» і «комахою». Тепер-же, коли карпатські українці з розпачливим героїзмом боронять свою батьківщину проти чужинецької влади, що не хоче визнати навіть їх національного імені, «Известия» називають їх «русинами». «Известия» з 20. III пишуть: «Наші совітські люди не можуть лишатися байдужими, коли напасницький фашизм завдає тяжкі удари одному з найкультурніших і миролюбних народів Європи, чехо-словацькому народу. Симпатії вільних совітських громадян належать природне жертвам напасників, чехо-словакам і русинам... Нота Літвінова це документ великого міжнародного значіння. Напасники не мають інших засобів, як напади, і капітулянти не мають інших засобів як капітуляції. Чого варті скарги такого роду, як виступ Чемберлена в Бірмінґамі! Народи і розважні уряди чужини прислухаються до слова, сказаного миролюбним і могутнім совітським союзом». Отже уряд Чемберлена, висланець якого саме вертається з порожніми руками з Москви, до «розважних» урядів не належить. А народи не лише прислухаються до підступної демаґогії Кремля, а й придивляються очевидно до чинів остільки-ж «миролюбного» як і «могутнього» СССР, і роблять з цього, як бачимо, свої висновки. Сльози московського крокодила не багатьох обдурять.

З ЖИТТЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЕМІГРАЦІЇ

У Франції

— Замість велико-дніх привітань і візитів на Українську Бібліотеку ім. С. Петлюри в Парижі склали: Є. і В. Прокоповичі — 50 фр., С. Нечай — 25 фр., Арк. Кучерявенко з Рокфору — 25 фр., ген.-хор. Е. Башинський з Оден-ле-Тішу — 15 фр., В. і М. Ступницькі з Оден-ле-Тішу — 15 фр., полк. П. Вержбицький з Шалету — 10 фр., п. Йосипишин, Париж — 10 фр., М. Левицький з Шалету — 10 фр., І. Шаповал з Шалету — 10 фр., філія в Шалеті Т-ва б. Вояків Армії УНР у Франції — 25 фр., І. та О. Гораїни, Париж — 20 фр., І. Батрак, Крезю — 10 фр., Г. і М. Лівичькі з Женеви — 20 фр.

— Ювільєна вистава «Наталки Полтавки» у Парижі. 4-го березня с. р. в Парижі, в Salle Sociétés Savantes, відбулася заходами Українського Театру в Парижі ювільєна вистава класичної оперети «Наталка Полтавка». Як звичайно, прекрасно виконував ролю возного режисер театру п. П. Шмалій, живо грала і прекрасно співала п. З. Шмалієва в ролі Наталки Полтавки, добре грав, але не зовсім свою ролю Макогоненка знав п. Топольський, зовсім на своєму місці була Терпелиха; співоча роля Петра (п. В. Солонар) те-ж виконана була добре, хоч артист собі шкодив тим, що занадто наближався до рами. Ансамбль співу в супроводі маленької, але прекрасної оркестри звучав дуже добре. Декорації, очевидно з причин технічних, були слабенькі. Публіки було чимало і української, і чужої, що вітала артистів дуже тепло.

Лишається побажати лише, щоб театр виступав частіше і виконував свою прекрасну національну ролю тут, у Парижі, реґулярніше.

— Загальні збори Української Громади в Оден-ле-Тіші відбулися

12 березня с. р. На цих загальних зборах, за скінченням уповноважень, прийнято демісію управи Громади й Ревізійної Комісії та обрано нові керуючі органи Громади.

До складу нової управи обрано пп. Петра Захарченка — голова, Сергія Сідлера — заступник голови і скарбник, Євтуха Власенка — секретарь. До Ревізійної Комісії обрано пп. Івана Нікітіна, Федора Стасія та Гордія Семешока.

У Польщі

— В Українському Науковому Інституті у Варшаві 2-го березня с. р. відбувся реферат д-ра Левка Чикаленка на тему «Мізинська скульптура на тлі палеолітичного мистецтва Європи». Прелєгент познайомив слухачів із знахідками в селі Мізині на Чернігівщині, де переводив колись розкопки під проводом відомого українського антрополога Хведора Вовка. Вік знахідок сягає 80.000 років. Аналіза різьблених з мамутових бивнів фігурок привела прелєгента до здогаду, що в Мізині мешкали в ті часи люди неґроїдної раси.

— Шевченківська академія у Варшаві. 125-ту річницю народження Великого Кобзаря України вшанувала українська колонія у Варшаві двома академіями, які відбулися 19 березня с. р. Першу було організовано заходами Головної Управи УЦК в просторій салі варшавської консерваторії, другу організувало об'єднане в Студентській Громаді і в Корпорації «Запорозжжя» місцеве українське студентство. Обидві академії відбулися того-ж самого дня і в тих самих вечірніх годинах. Українське громадянство мало до вибору, де провести цей урочистий Шевченківський вечір.

Академія, організована Головною Упругою УЦК пройшла в урочистому настрої і з належним успіхом. Проф. П. Зайців живо і образно виголошеном рефератом

зцентралізував увагу присутніх на всебічній характеристиці величній постаті Великого Кобзаря України. В концертній частині програму взяли участь: О. Соблесова, Т. Пухальська і М. Ольховий, успішно виконавши цілу низку солових співів. У другій частині програму виступив Український Національний Хор ім. М. Лисенка і під керівництвом п. С. Сологуба проспівав декілька пісень, а в тому й «Заповіт», яким академію було закрито.

Салю було переповнено по береги. Серед присутніх — не лише члени місцевої української колонії, але й багато гостей, серед яких окрему й досить численну групу становили представники поневолених Москвою народів.

Л.

Загальні збори членів Відділу УЦК в Познані відбулися 2 лютого с. р. Обговоривши питання, зв'язані з минулорічним життям Відділу, збори обрали нову Управу. В склад Управи вийшли: Я. Бальме, О. Фомичів, І. Войцехівський і Я. Скوریї. На голову Управи і на біжучий рік обрано полк. Я. Бальме.

— З життя Відділу УЦК в Ідині. 2-го лютого с. р. відбулися загальні збори членів Відділу УЦК в Ідині. Збори провадив п. М. Козаків, секретарював п. П. Криворотько. Голова Відділу п. І. Горбачів зложив вичерпуюче справоздання з діяльності Управи Відділу в минулому році. Скарбник Управи п. В. Шевченко зложив касовий звіт. Голова ревізійної комісії п. Д. Остапчук відчитав справоздання комісії. Після коротких дискусій над діяльністю Управи відбулися вибори нової Управи. Управа Відділу на наступний рік залишилася в попередньому складі, а саме: голова — І. Горбачів, заступник — С. Кривобоченко, секретар — І. Табачний та скарбник — В. Шевченко.

Дуже миле враження на присутніх справило зачитане привітання від Головної Управи УЦК,

в якому, між иншим, говорилося: «Часи, що переживаємо... збільшують віру і надію в недалеке світле майбутнє нашої еміграції, що на протязі довгих років емігрантського життя, не дивлячись на всі перешкоди на своєму життєвому шляху, залишилася вірна тим ідеалам, за які боролася, тим прапорам, з якими йшли до бою борці за славу й волю України, тому Проводові, що до сьогоднішнього дня ділить з нами спільну долю й недолю.

«Наближаються часи останнього іспиту... Найже та грядуча зоря нового життя України, що ось-ось має пробитися через чорні хмари, що ще окутують нашу столицю — Золотоверхий Київ і цілу Україну, сплітає нашу еміграцію з'єднаною коло свого Проводу, карною, міцною духом і волею, цілковито готовою до виконання свого обов'язку перед Батьківщиною. Слава Україні!»...
X.

— З життя Відділу УЦК в Гайнівці. В кінці січня місяця с. р. в Гайнівському Відділі УЦК відбулися загальні збори членів, на яких розглянуто справоздання Управи за минулий час, та обрано нову Управу. В склад нової Управи ввійшли: Ф. Воляницький (голова), К. Дроздовський (скарбник); М. Стопневич (секретар). Новообрана Управа провадить громадське і культурно-освітнє життя Відділу з неменшою активністю, як попередні.
X.

Російські чорносотенці, як і большевики, обіцяють тримати Україну силою і за допомогою зрадників

Російський журнал «Бодрость» (Париж), розсердившись, що у відповідь на його декларацію любови до України ми йому запропонували менше нас любити і, замість гратися порожнім словом федерації, мати хоробрість визнати, як то зробив колись ве-

дикий князь Кирило Романов, незалежність України, відповідає нам в No 216 з 5. III с. р. («Україна та сепаратисти») так: «Здається, сепаратисти мають нас за ідіотів. Проти сепаратистів підніметься російська сила. Сепаратисти були виховані і вигодувані ворогами Великої України. Справжні українці розглядають сепаратистів так, як російські націоналісти своїх дефетистів, себто як зрадників».

Як видно з цієї тіради, росіяни мають лише один аргумент на користь свого апетиту: грубу силу і підсобництво людей, яких вони підслесливо називають «справжніми українцями», інакше кажучи тих, що одержали од Петра I та Катерини II землі й кріпаків за зраду українській батьківщині, і тих Юд, що в цей мент помагають московській окупації на Україні.

Ще одна московська фальсифікація

Монархична Москва, що хотіла виправдати загарбання України і свою в цій країні імперіалістичну політику, вигадала цілий ряд фальшивих історичних, політичних, лінгвістичних та інших теорій. Так, наприклад, в XIX віці московські «чиновники» винайшли теорію «трьох гилою» «русского» народу», теорію початку московської історії і культури в Києві.

Лінгвісти з охрани розповсюджували відомості, які доводили, що українська мова є лише говірка і що вона була вигадана істориком М. Грушевським між 1900-1905 рр.; що українська національна ідея побачила світ не то у Варшаві, не то у Відні, що Переяславський договір 1654 року між царем Олексієм і Гетьманом Богданом Хмельницьким був лише односторонньою підлеглістю і приєднанням «російського» народу України до матеріалістичної московської і т. д., і т. д.

Із свого боку, червоний царь Сталін вдумав «добровільне приєднання України до ССРСР», «українізацію для русифікації», «соціалістичний патріотизм українського народу» і т. д.

Кати України забули зфальшувати лише одну річ: відзнаку Української Держави — герб Святого Князя Володимира, тризуб. Цю велику помилку московських потентатів поспішають тепер виправляти московські білі емігранти, що замість боротьби проти большевизму в Московії, пнуться боротися якими завгодно засобами проти українців і проти ідеї вільної і незалежної України.

Справді, «національно-трудоий союз нового російського покоління в Югославії» пише в одній із своїх прокламацій:

«Емблема Союзу є знак Володимира Святого. Ця відзнака перших будівничих нашої держави, що, розповсюдившись у всіх закутках російської землі, створили її єдність».

«Ніколи знак Св. Володимира не був знаком відділення. Лише в 1919 році він був захоплений українськими сепаратистами. Позбавляючи українських сепаратистів права виключного користування нашим загально-російським знаком, Союз дасть йому місце, яке йому належить — емблеми російського націоналізму, який не згоден ні на який компроміс що торкається неподільності всіх народів, що складають Російську державу».

Що можна сказати з приводу остільки непоправної клетоманії? Дійсно не лишається більше нічого, як кричати: «рятуйте, крадуть».

Бібліографія

— J. Lecompte - Boinet. «Quelques données sur la question ukrainienne». Revue des Sciences Politiques, du 12. II. 1939.

Ясною мовою, підпертою глибокою і назагал об'єктивною аргументацією, автор описує різні аспекти українського питання і його реальне міжнародне значіння.

Всупереч несерйозним і непоінформованим авторам, що для них, Україна є або мітом або

вигадкою, п. Леконт-Буане більше любить викладати факти, історію, аналізувати договори, по-слуговуватися науковими даними, а не пропагандним базіканням, що його часто вживають журналісти, які бажано довести просто неіснування нашого краю. Через це саме стаття, яку подає журнал «С'янс політік», є дійсно одною з ліпших з тих, що з'явилися за останні чотири місяці на Заході. І нам не лишається нічого більше, як рекомендувати її, як таку, всім нашим читачам.

— La Revue «Russie d'aujourd'hui», березень 1939. No 83. (Париж), присвятив ціле число питання: «Чи загрожена Україна?» В згоді з совітською пресою, пресою російських чорносотенців, п. Брюа в своїй статті твердить, що «нема українського питання», а є лише, — каже він, — Гітлерівська агітація на користь створення «незалежної» Української Держави і новий великий маневр проти миру, свободи і, кінцем-кінців, проти Франції». Так определивши українське питання, журнал оповідає багатства України під російським совітським режимом, оповідає теревені про чудеса хоробрости большевика Щорса і про український патріотизм Ворошилова. Цей «російський салат» кінчається апологією останнього декрета Сталіна, що завів «робітничу книжку», що її, по прикладу будівничих фараонівських пірамід, одержують щасливі робітники совітського раю.

Пропаганда ця надто простацька і примітивна, щоб дійсно загрожувати українському питанню і зфальшувати в очах світу рух цілої нації. Журнал зробив би ліпше, як-би пояснив, чому всі старі українські комуністи розстріляні совітською Москвою і чому українські новобранці, щоб служити «соціалістичній батьківщині», одправляються на Далекий Схід, до Сибіру, на північ Росії, і чому вони не можуть їй служити на Україні? Це могло б значно ліпше вяснити питання «Ким загрожена Україна?»

— André Sidobre. «Les problèmes ukrainiens et la paix européenne». Cahiers d'informations françaises». No 2. Février 1939. Jouve et Co. Paris.

Автор дає широкий і інтересний аналіз міжнародної політики, час-од-часу нагадуючи українські питання, що здійснюються в державах європейського сходу, щоб врешті зробити висновок, що «Україна є сьогодні тою самою, якою вона була завжди, а себ-то зброєю чи козирем в руках якоїсь зажерливої і рішучої держави».

На щастя для України, цей детерміністський і навіть фаталістичний присуд автора не був зроблений після глибокого аналізу розвитку українського національного руху, лише на підставі кількох фактів найменше характеристичних, що показує прикро незнання автором цілі і сил цього руху, що, всупереч тому, що думає автор, зовсім не хоче перевернути Східню Європу, але навпаки — її стабілізувати, знищуючи московський імперіалізм, встановити рівновагу і зробити з неї фактор, здатний допомогти замірненню цілої Європи.

Не зрозумівши великий національний процес, що відбувається на Сході Європи, п. Сідобр через те не може в кінці своєї цікавої статті знайти вирішення проблеми миру в Європі.

Все, що він може сказати, це що коли Західня Європа «не знайде на Сході Європи точки спротиву і опертя», вона приговорена до військової поразки.

Цілком в праві буде спитати, що автор розглядає на Сході Європи, як фактор стабілізації Європи? Чи це є імперіалістична Росія третього Інтернаціоналу, що працює на всесвітню революцію, чи це пригноблені нею народи, що боряться за заснування своїх національних держав і що кровно зацікавлені в стабілізації миру в Європі? Без правильної відповіді на це питання даремно сподіватися знайти рішення справи миру в Європі.

— La revue «Politique Etrangère». No 1.

Février 1939. Paris. Georges Luciani: «L'URSS comme facteur de la politique internationale».

Після послідовного аналізу «дуалізму акції СССР», «політики Сталіна», «еволюції комінтерну», «франко-російських взаємовідносин», «Москва і народний фронт», «совітська інтервенція у французькій справі і «російська криза», автор, здається, втішається тим, що «останні новини з Москви ніби добрі; здається навіть, каже він, що повертають із Сибіру де-яких спеціалістів». Через те він рекомендує у французькому інтересі «не вирікатися франко-совітського пакту», бо «це дало б Німеччині підбадьорення в її проєктах що-до України». Але, каже він далі, «я не думаю тим більше, що момент є підходящим, щоб пакт посилювати».

Здається, автор рекомендує особливо що політику тому, що «ми бачили, як зробилося на наших очах майже автоматично польсько-совітське зближення. Румунія, Польща і СССР, що всі три мають українські меншости і всі три почувають себе загроженими, створять певно блок проти німецьких зазіхань».

Автор, звичайно, забуває одну однієньку річ: те, що український фактор є тако-ж досить важливим фактором, що буде грати свою ролі незалежно і в своєму власному інтересі. Поверх того, спільний фронт Польщі-Румунії, з одного боку, і СССР, з другого боку, являється для тих, що знають взаємовідносини на Сході

Європи, чистою ілюзією, остільки противною натурі річей, що вона може реалізуватися лише в одному однієнькому випадку: коли Росія антектувала б і Польщу, і Румунію.

Через те нам здається, що автор, що поставив собі питання, чи СССР є фактором міжнародної політики, відповів досить ясно сам своєю документацією, кажучи, що в цей мент СССР зовсім не є таким!

Лист до Редакції

Іменем Всесвітнього Союзу Українок прохасмо Шановну Редакцію тижневика «Тризуб» надрукувати нашу замітку:

Криваві події на Карпатській Україні й повна відсутність для неї допомоги в цій нерівній боротьбі незброєного українського населення проти регулярної армії мад'ярів примусили нас, організоване українське жіноцтво, звернутися за моральною й матеріальною допомогою до міжнародних жіночих організацій з проханням піднести свій голос проти цієї жорстокої окупації Карпатської України, проти масакри цивільного населення, а тако-ж допомогти жінкам і дітям в їх тяжкій матеріальній нужді.

З висловом глибокої пошани

За Президію Всесвітнього Союзу Українок

Генеральна Секретарка

З. Мірна

Українська Громада та Філія т-ва б. Воєнів Армії УНР в Ґреноблі

влаштовують 23 квітня с. р. в Rondeau Salle de Café Michel. о годинні 2-ій по обіді ювілейне свято 125-тиліття народження Тараса Шевченка.

В програмі, крім доповідей, декламацій та співів, — друга дія із

НА ЗАРА СТОДОЛІ

На покриття видатків — по 2 франка з себе.